

Rapport

Datum
2 februari 2006

Plan van aanpak openingsbalans *Inspectie Verkeer en Waterstaat*

Versiebeheer

Versie	Datum	Toelichting
0.3.	29-03-2004	Eindresultaat werkgroep openingsbalans
0.4	01-07-2004	Verwerking uitstel BLD Inspectie VenW
0.5	20-10-2005	Actualisering plan van aanpak
0.6	11-01-2006	Reactie DAD en FMC verwerkt
1.0	02-02-2006	Nadere reactie DAD en FMC verwerkt.

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
1.1	Doelstelling plan van aanpak	5
1.2	Elementen plan van aanpak	6
2	Tijdsplanning op hoofdlijnen	8
3	Relevante wet- en regelgeving	11
4	Posten in de balans	12
4.1	Activa	13
4.1.1	Algemene uitgangspunten	13
4.1.2	Structuur voor beschrijving activa	14
4.1.3	Immateriële vaste activa	15
4.1.4	Materiële vaste activa	16
4.1.5	Vlottende activa	22
4.1.6	Liquide middelen	27
4.2	Passiva	28
4.2.1	Eigen vermogen	28
4.2.2	Leningen bij het ministerie van Financiën	31
4.2.3	Voorzieningen	32
4.2.4	Crediteuren	33
4.2.5	Nog te betalen / vooruit ontvangen bedragen	33
4.3	Toelichting op de balans	34
4.3.1	Toelichting activa	35
4.3.2	Toelichting passiva	35
4.3.3	Toelichting 'Niet uit de balans blijvende verplichtingen'	36
5	Posten in de staat van baten en lasten	38
5.1	Baten	39
5.1.1	Opbrengst moederdepartement	39
5.1.2	Opbrengst overige departementen	39
5.1.3	Opbrengst derden	39
5.1.4	Rentebaten	40
5.1.5	Buitengewone baten	40
5.1.6	Exploitatiebijdrage	40
5.2	Lasten	41
5.2.1	Apparaatskosten	41
5.2.2	Rentelasten	42
5.2.3	Afschrijvingskosten	42
5.2.4	Dotaties voorzieningen	42
5.2.5	Buitengewone lasten	42
5.3	Saldo van baten en lasten / resultaatbestemming	42

Datum	Paginanummer
2 februari 2006	4
Rapport	
Plan van aanpak openingsbalans	

5.4	Toelichting staat van baten en lasten	43
6	Posten in het kasstroomoverzicht	45
7	Meerjarige investerings- en financieringsplanning	49
8	Ondertekening van het plan van aanpak	51

1 Inleiding

Voor u ligt het Plan van aanpak openingsbalans van de kandidaat batenlastendienst (BLD) de Inspectie van Verkeer en Waterstaat. Dit plan van aanpak is voorwaarde acht van de in totaal twaalf instellingsvoorwaarden die het ministerie van Financiën stelt om een BLD te worden.

Dit plan van aanpak openingsbalans heeft betrekking op een deel van het instrumentarium dat een BLD nodig heeft om het goed functioneren van de organisatie mogelijk te maken. Specifieker gaat het plan van aanpak openingsbalans in op de meest essentiële meetinstrumenten om de financiële gezondheid van de organisatie op de korte -, middellange - en lange termijn te kunnen beoordelen. Deze instrumenten zijn:

- De balans: hierin worden de bezittingen van de organisatie afgezet tegen de wijze waarop deze zijn gefinancierd met eigen en vreemd vermogen, teneinde inzicht te krijgen in de financiële gezondheid op dat moment en de bufferpositie binnen de organisatie voor de toekomst;
- De staat van baten en lasten (in het bedrijfsleven wordt dit ook wel de resultatenrekening of winst- en verliesrekening genoemd): hierin wordt inzichtelijk gemaakt hoe de organisatie de afgelopen periode gepresteerd heeft. Deze prestatie wordt uitgedrukt in termen van winst of verlies;
- Het kasstroomoverzicht (dit komt voor een gedeelte overeen met de staat van herkomst en besteding van middelen uit het kasstelsel): dit is een overzicht van de geldmiddelen die in de verslagperiode beschikbaar zijn gekomen en van het gebruik dat van deze geldmiddelen is gemaakt;
- De meerjarige investeringsplanning: Hierin wordt aangegeven hoe de organisatie omgaat met investeringen. De meerjarige investeringsplanning is supplementair aan het kasstroomoverzicht.

Gelet op bovenstaande dekt de naam 'Plan van aanpak openingsbalans' de inhoud van dit document slechts ten dele. Dit plan van aanpak beschrijft immers meer meetinstrumenten dan alleen de balans. Deze naamgeving, echter, is in het verleden vastgelegd in de instellingsvoorwaarden zoals die door het Ministerie van Financiën werden en nog steeds worden opgelegd. In eerste instantie was er alleen de eis om puur de wijze te beschrijven waarop de openingsbalans samengesteld ging worden.

1.1 Doelstelling plan van aanpak

Het doel van het plan van aanpak openingsbalans is tweeledig:

1. Inhoudelijk: het benoemen uit welke posten de genoemde vier meetinstrumenten bestaan en het stellen van regels voor het samenstellen van deze posten;

2. Procesmatig: het benoemen van activiteiten die uitgevoerd dienen te worden en het koppelen van deadlines aan die activiteiten om zodoende op het juiste tijdstip de juiste en volledige informatie beschikbaar te hebben om als BLD te kunnen beginnen.

Daarnaast heeft dit plan van aanpak een afgeleid doel welke is gericht op de lange termijn. De balans, staat van baten en lasten en het kasstroomoverzicht hebben een meerwaarde voor de lange termijn door meerdere periodes met elkaar te vergelijken (consistentie). Echter, dit maakt het noodzakelijk dat deze meetinstrumenten iedere periode weer zoveel mogelijk op dezelfde wijze worden opgebouwd. Zodoende wordt de onderlinge vergelijkbaarheid over de verschillende periodes gemaximaliseerd. Dit plan van aanpak openingsbalans stelt daarom niet alleen de regels voor het samenstellen van de eerste meting voor ieder meetinstrument, maar deze regels zijn tevens van toepassing op alle daarna komende periodes. Nu is het natuurlijk niet zo dat de regels nooit meer kunnen veranderen. Dit kan, maar dan dient dit wel een duidelijk (bedrijfseconomisch) doel te dienen en het inzicht te verbeteren. Op deze wijze wordt de (financiële) transparantie van de organisatie intern en naar de externe partijen toe (opdrachtgever, eigenaar, Tweede Kamer, Algemene Rekenkamer, de burger) verder geoptimaliseerd.

Bij het stellen van regels is de Inspectie gebonden aan hogere regelgeving. Hierin speelt met name de regelgeving van het Ministerie van Financiën een belangrijke rol. Deze regelgeving is zowel inhoudelijk als procesmatig van aard. Dit komt ook in dit plan van aanpak aan de orde.

1.2 Elementen plan van aanpak

Het plan van aanpak bestaat uit een¹:

- Geïntegreerde tijdsplanning op hoofdlijnen van de Inspectie VenW interne activiteiten en de formele ijkmomenten richting het ministerie van Financiën;
- Verwijzing naar de van toepassing zijnde wet- en regelgeving betreffende het benoemen van posten in de meetinstrumenten alsmede betreffende het stellen van regels voor het samenstellen van deze posten;
- Beschrijving van de in de balans op te nemen posten;
- Beschrijving van de in de staat van baten en lasten op te nemen posten;
- Beschrijving van de in het kasstroomoverzicht op te nemen posten;
- Plan van aanpak om te komen tot een meerjarige financierings- en investeringsplanning;
- Beschrijving van specifieke afspraken inzake de accountantscontrole.

Deze elementen zijn onderwerp van de hoofdstukken 2 t/m 8 in deze notitie. Hoofdstuk 9 sluit af met de ondertekening van dit rapport ter goedkeuring van dit plan van aanpak.

¹ Bron: Handreiking instellingsprocedure, editie 2002, Ministerie van Financiën.

Datum	Paginnummer
2 februari 2006	7
Rapport	
Plan van aanpak openingsbalans	

Dit plan van aanpak is tot stand gekomen in samenwerking met zowel de hoofddirectie FMC en de departementale auditdienst (DAD) van het ministerie van Verkeer en Waterstaat (VenW). Deze waren deskundig vertegenwoordigd in de projectgroep. Bijlage 1 geeft inzicht in de specifieke samenstelling van de projectgroep.

2 Tijdsplanning op hoofdlijnen

Het plan van aanpak moet voorzien in een tijdige oplevering van met name:

1. de proefopeningsbalans per 1 januari 2006;
2. de indicatieve openingsbalans per 1 januari 2007;
3. de staat van baten en lasten, het kasstroomoverzicht en het overzicht inzake de ontwikkeling van het eigen vermogen van de Inspectie VenW;
4. de definitieve openingsbalans per 1 januari 2007 met goedkeurende accountantsverklaring.

In onderstaande tabel is hiertoe een globale planning opgenomen van de uit te voeren activiteiten, onder vermelding van de verwachte tijdstippen van gereedkomen en de betrokken actoren. De verwachte tijdstippen van gereedkomen zoals opgenomen in de tabel zijn uiterste data. Deze zijn bepaald door te kijken naar de deadlines die formeel zijn vastgesteld in de instellingsprocedure en in de reguliere begrotingscyclus. De actoren zijn zo concreet mogelijk aangegeven voor een helder inzicht in de rolverdeling.

Tabel 1: planning activiteiten in het kader van de openingsbalans

Activiteiten	Uiterlijk gereed	Actoren
Afspraken over het risicobeleid o.b.v. de risicoanalyse waaronder de te vormen voorzieningen en de hoogte van de exploitatiereserve.	dec. 2005	DBV IG
Indien bij MvF van definitief plan van aanpak openingsbalans		
Deelactiviteiten:		
• opstellen plan van aanpak openingsbalans	mrt. 2004	projectgroep
• accorderen plan van aanpak	dec. 2005	Inspectieberaad
• plan van aanpak aanbieden aan SG VenW	jan 2006	IG
• plan van aanpak aanbieden aan MvF	31 jan. 2006	SG

Activiteiten	Uiterlijk gereed	Actoren
Inventarisatie en waardering (im)materiële vaste activa		
Deelactiviteiten:		
<ul style="list-style-type: none"> • inventarisatie activa, waarbij onderscheid zal worden gemaakt tussen activa in eigendom en activa die worden geleased 	dec. 2005	Unit CIE
<ul style="list-style-type: none"> • afstemming welke activa worden geactiveerd en welke niet (bijv. omdat deze als afgeschreven kunnen worden beschouwd) 	jan. 2006	Unit CIE + DAD
<ul style="list-style-type: none"> • bepalen voor welke activa een ideaalcomplex geldt 	jan. 2006 feb. 2006	Unit CIE Unit CIE
<ul style="list-style-type: none"> • waarderen activa 		
Opstellen en indienen bij MvF van de beleidsbrief met daarin de leenaanvragen voor 2007		
Deelactiviteiten:		
<ul style="list-style-type: none"> • Op basis van financieringsplan voor meerjarige investeringen leenbehoefte voor 2006 afleiden en opstellen leenaanvraag 	feb. 2006	DBV
<ul style="list-style-type: none"> • Accorderen leenaanvraag 	feb. 2006	IG en HDFMC
<ul style="list-style-type: none"> • Indienen leenaanvraag 	feb. 2006	IG

Opstellen proefopeningsbalans		
Deelactiviteiten:		
<ul style="list-style-type: none"> • bepalen per 31 december 2005 omvang van: <ul style="list-style-type: none"> ○ (im)materiële activa ○ debiteuren en voorziening dubieuze debiteuren ○ onderhanden werk ○ vooruitbetaalde en nog te ontvangen gelden ○ liquide middelen ○ dotatie aan toegestane voorzieningen ○ crediteuren ○ nog te betalen en vooruitontvangen gelden • opstellen proefopeningsbalans • accorderen proefopeningsbalans² 	<p>begin jan. 2006</p> <p>Ultimo jan. 2005</p>	<p>Units CIE, FA, PenC</p> <p>Manager FA DBV / IG</p>
Activiteiten	Uiterlijk gereed	Actoren
Opstellen indicatieve openingsbalans met ramingen per 1 januari 2007	1 apr. 2006	Manager FA
Deelactiviteiten, ramen van:	mrt. 2006	Unit PenC
<ul style="list-style-type: none"> • baten en lasten over 2006 • balansposten per 31 december 2005 (zie ook proefopeningsbalans) • opstellen indicatieve openingsbalans 		
Indienen bij MvF van de ontwerpbegroting 2007 met daarin de indicatieve openingsbalans, staat van baten en lasten en kasstroomoverzicht.		
Deelactiviteiten:		
<ul style="list-style-type: none"> • ramen baten en lasten 2007 • ramen kasstroomoverzicht over 2006 en 2007 • accorderen ontwerpbegroting • indienen ontwerpbegroting bij SG VenW • indienen ontwerpbegroting bij MvF 	<p>april 2006</p> <p>april 2006</p> <p>april 2006</p> <p>april 2006</p> <p>mei 2006</p>	<p>Unit PenC</p> <p>Unit PenC</p> <p>IG</p> <p>IG</p> <p>SG VenW</p>
Afspraken met MvF (Rijksbegrotings Informatie Centrum) inzake zelfstandige rekening-	30 sep. 2006	DBV + HDFMC + FIN/BZ

² Deze activiteit dient binnen één maand na de start met het proefdraaien te zijn afgerond. Uitgaande van het feit dat de Inspectie een heel jaar moet proefdraaien en hiermee aanvangt in januari 2006, zal de proefopeningsbalans dus uiterlijk eind januari opgesteld moeten zijn.

courantverhouding		
Middelenafpraak met MvF (IRF) inzake de verkoopopbrengst van vaste activa	30 sep. 2006	DBV + HDFMC + FIN/BZ
Evaluatie proefdraaien met baten-lastenadministratie en bespreking van de uitkomsten met MvF (uiterlijk)	1 nov. 2006	DBV + HDFMC + DAD
Ondertekenen definitief leningconvenant vermogensoverdracht	Eerste kwart. 2007	IG + FIN/BZ
Definitieve openingsbalans per 1 januari 2007 met goedkeurende accountantsverklaring over 2005 (en 2006)	Eind mrt 2007	DBV + HDFMC + DAD
Indienen bij MvF van de eerste suppletore begroting 2007 met daarin de definitieve openingsbalans per 1 januari 2007 en vermelding van goedkeurende accountantsverklaring	Eind mrt. 2007	IG + HDFMC
Ondertekenen leningconvenant nieuwe investeringen	31 dec. 2007	IG + FIN/BZ

3 Relevante wet- en regelgeving

Voor de posten van de balans, de staat van baten en lasten en het kasstroomoverzicht wordt de basis gevonden in de Comptabiliteitswet 2001.

Met deze wet als basis zijn de volgende regelingen en besluiten met name van belang voor het identificeren en nader uitwerken van de financiële verantwoordingsposten.:

1. Instellingsprocedure Batenlastendienst, editie 2002
2. Regeling Vermogensvoorschriften Agentschappen 2005 (e.v)
3. Regeling kwijtschelding en buiteninvorderingstelling 2004
4. Regeling leen- en depositofaciliteit Agentschappen 2003
5. Regeling departementale begrotingsadministratie 1997 9incl. bijlagen)
6. Besluit materieelbeheer 1996
7. Financiering Batenlastendienst, editie 2002
8. Kernmodel batenlasten, editie 2000³
9. Handboek Financiële informatie en administratie Rijksoverheid (HAFIR)

De in de regelgeving vermelde modellen en de toelichtingen hierop zijn als uitgangspunt genomen in de volgende hoofdstukken van dit plan van aanpak voor de uitwerking van de posten van de balans, staat van baten en lasten en kasstroomoverzicht.

Daarnaast wordt middels het Handboek FEZ-aanschrijvingen (HAFA) door het ministerie van Verkeer en Waterstaat specifiekere en aanvullende regelgeving opgelegd aan de onderdelen van het Ministerie VenW, waaronder de Inspectie. Het bevat alle zogeheten D1-aanschrijvingen op financieel-economisch terrein. Dit zijn enerzijds uitwerkingen van rijksbrede regelgeving (waaronder HAFIR), anderzijds specifiek voor VenW opgestelde regels.

In beginsel worden de eisen die gesteld zijn in het Burgerlijk Wetboek 2 Titel 9 en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving gevolgd, voor zover dit niet strijdig is met bovengenoemde wet- en regelgeving c.q. er geen gegronde reden is om af te wijken. Voor zover er afgeweken wordt, zal dit worden toegelicht.

³ Het *Kernmodel Batenlasten* is een beschrijving van processen op baten-lastendiensten. De scope is breder dan louter het financiële domein. De doelstellingen zijn gelijk aan de doelstellingen van het *Kernmodel Financiële Informatievoorziening* (KFI, 2003), met dien verstande dat het Kernmodel Batenlasten zich voornamelijk richt op baten-lastendiensten. Het gebruik van het kernmodel is niet verplicht voorgeschreven.

4 Posten in de balans

De balans van de Inspectie heeft de volgende opzet hebben, gebaseerd op model 3.82 van de Regeling Rijksbegrotingvoorschriften 2004 (HAFIR):

BLD Inspectie Verkeer en Waterstaat Balans per 31 december		Bedragen in EUR 1000	
	Balans t	Balans t-1	
Activa			
Immateriële activa
▪ Grond en gebouwen	
▪ Installaties en inventaris	
▪ Overige materiële vaste activa	
Materiële activa
▪ Voorraden	
▪ Debiteuren	
▪ Nog te ontvangen/vooruit bet. bedragen	
▪ Onderhanden werk ⁴	
Vlottende activa
Liquide middelen
Totaal activa
Passiva			
▪ Exploitatiereserve	
▪ Verplichte reserve	
▪ Onverdeeld resultaat	
Eigen vermogen
Leningen bij het MvF
▪ Voorziening reorganisatie	
▪ Voorziening assurantie eigen risico	
▪ Overige voorzieningen	
Voorzieningen
Crediteuren
Nog te betalen / vooruit ontvangen bedragen
Totaal passiva

De Inspectie VenW heeft twee uitgangspunten gehanteerd voor deze opzet:

1. zoveel mogelijk een 1 op 1 aansluiting met model 3.82 van de Rbv 2004: hierdoor staan de posten en het aggregatieniveau min of meer vast;
2. de balans zal niet worden gebruikt om te sturen op detailniveau: dit maakt het mogelijk om het hoge aggregatieniveau van model 3.82 te hanteren.

⁴ Deze balanspost kan volgens de toelichting op model 3.82 worden toegevoegd aan de balans van de Inspectie, indien en voorzover het meer dan 25% van het totaal van de vlottende activa bedraagt òf meer dan 10% van het balanstotaal.

Balansposten kunnen altijd in de toelichting op de balans nader worden gedetailleerd, indien en voorzover dit waarde toevoegt voor de besturing van de organisatorische eenheden.

Binnen de Inspectie VenW worden de balansposten op uniforme wijze gehanteerd. In paragraaf 4.1 zijn de activaposten nader toegelicht en in paragraaf 4.2 de passivaposten.

4.1 Activa

4.1.1 Algemene uitgangspunten

De waardering van (im)materiële vaste activa geschiedt op basis van de historische aanschafprijs. Dit is conform de richtlijnen van het ministerie van Financiën en in aansluiting op de praktijk binnen de Rijksoverheid. De afschrijving geschiedt lineair – uit oogpunt van de eenvoud – en is gebaseerd op de verwachte economische levensduur van de respectievelijke activa. Deze termijnen zijn vastgelegd in de HAFIR (rijksoverheid) en de HAFA van het ministerie van Verkeer en Waterstaat. Voor de (im)materiële activa wordt uitgegaan van een restwaarde van nul. Eventuele verkoopopbrengsten als gevolg van het afstoten van activa zullen worden opgenomen in de staat van baten en lasten als eenmalige opbrengsten.

Na inventarisatie van alle activa, zoals door de Inspectie VenW in 2005 en 2006 zal worden uitgevoerd, zal nader moeten worden bepaald voor welke activa van een ideaalcomplex kan worden uitgegaan. Kenmerk van een ideaalcomplex is dat de jaarlijkse aanschaffingen gelijk zijn aan de jaarlijkse afschrijvingen, waardoor de omvang van de balanspost dus ook niet wijzigt. Dit drukt de administratieve last.

Het al dan niet activeren van zaken is het resultaat van een afweging tussen aanvaardbare kosten van de te verrichten administratieve handelingen en de beschikbaarheid van betrouwbare managementinformatie. Tenzij uitdrukkelijk anders aangegeven, hanteert de Inspectie daarom een activeringsdrempel van € 2.500,-⁵, conform de HAFA van het ministerie van Verkeer en Waterstaat. Deze ondergrens kan ertoe leiden dat sommige activa soms wèl en soms niet worden geactiveerd. Deze situatie kan zich voordoen bij de volgende activaposten:

- Meubilair (inventaris);
- Technische installaties;
- Geautomatiseerde hulpmiddelen (ICT hardware);
- Kunstobjecten.

⁵ Het genoemde grensbedrag heeft betrekking op het bedrag zoals betaald aan de leverancier (dus inclusief BTW en verminderd met eventuele kortingen, etc.)

Ter voorkoming hiervan schrijft het ministerie van Verkeer en Waterstaat in de HAFA het volgende voor:

- Meubilair: een collectieve registratie. Hiermee wordt bedoeld dat alle aangekochte activa per soort worden opgeteld over een heel jaar waardoor het grensbedrag van € 2.500,- wordt overschreden en dus activering volgt. Ten behoeve van de afschrijving wordt dan verondersteld dat het totaal is verkregen op 1 juli van dat jaar. Op deze wijze wordt de bestelling voor 1 bureaustoel à € 300,- net zo goed geactiveerd als een bestelling voor 10 stoelen;
- Ten aanzien van de zogeheten begerenswaardige goederen dient een registratie voor het operationele beheer worden gevoerd.

De Inspectie zal in 2006 SAP invoeren ter ondersteuning van de financiële processen. Hierin is het mogelijk om aan te geven tot welk collectief activa behoren (dit hoeft slechts éénmaal bij de inrichting), terwijl de activa zelf individueel worden ingevoerd (na elke aanschaf). Bovendien kan, door de individuele vastlegging en de automatische koppeling naar het collectief, de afschrijving plaatsvinden o.b.v. daadwerkelijke ontvangst van de activa, in plaats van o.b.v. de fictieve datum van 1 juli. Met andere woorden: de administratie geeft dan op elk moment een actueel beeld van de aanwezige activa, naar keuze individueel of collectief (in lijn met eisen HAFA), zonder hiervoor extracomptabele procedures te hoeven opzetten. Voor een heldere en eenduidige werkwijze binnen de Inspectie dient hiervoor nog wel een lijst te worden opgesteld van activa die collectief en activa die individueel worden geadministreerd.

Per 1-1-2006 zullen in elk geval de voertuigen als activa in SAP worden geregistreerd. Deze categorie activa worden afgeschreven in 5 jaar (20 % per jaar).

4.1.2 Structuur voor beschrijving activa

De activa worden ten behoeve van de overzichtelijkheid per post beschreven langs de volgende structuur:

- Definitie: wat wordt onder het activum verstaan?;
- Regelgeving & toelichting: welke handelwijze is voorgeschreven?;
- Waarderingsgrondslag: welke basis wordt gehanteerd voor het bepalen van de waarde van het activum?;
- Waardebepaling: op welke wijze wordt de waarde van het activum bepaald?;
- Activeringsdrempels: vanaf welk bedrag wordt het activum opgenomen op de balans?;
- Afschrijvingsmethode: op welke wijze wordt de waardedaling van het activum berekend?;
- Afschrijvingstermijnen: hoelang wordt de waardedaling tot uiting gebracht?;
- Moment van afschrijven: vanaf welk moment wordt de waardedaling (administratief) geacht te zijn opgetreden?

- Deze structuur wordt integraal gehanteerd voor de (im)materiële vaste activa in paragrafen 5.1.3 en 5.1.4. Voor de vlottende activa en liquide middelen worden alleen de eerste 4 punten beschreven in de paragrafen 5.1.5 en 5.1.6, omdat hiervoor geen activeringsdrempel gelden en op deze activa ook niet wordt afgeschreven.

4.1.3 Immateriële vaste activa

Immateriële activa zijn niet stoffelijk en monetair van aard en langer dan 1 jaar dienstbaar aan de bedrijfsvoering. In het algemeen geldt hiervoor dat met de activering terughoudendheid moet worden betracht (voorzichtigheidsbeginsel). Het Ministerie van Financiën heeft bepaald dat voor activering de verwachting moet bestaan dat de gedane uitgaven (investeringen) binnen afzienbare tijd – dat wil zeggen binnen 5 jaar – worden terugverdiend.

Een nadere inventarisatie ter verkrijging van een compleet beeld van de aanwezige immateriële vaste activa bij de Inspectie zal in 2005 worden uitgevoerd. In de aanloop naar de definitieve BLD status zal bovendien uniformering in de gebruikte software plaatsvinden.

Bij baten-lastendiensten betreffen de immateriële activa veelal uitgaven aan:

1. Intern ontwikkelde software;
2. Gekochte software (licenties).

waarvan de BLD langer dan 1 jaar profijt van heeft. Bij activering van de intern ontwikkelde software (aan de activazijde op de balans) wordt standaard onder het eigen vermogen een verplichte wettelijke reserve opgenomen (aan de passivazijde van de balans) om te voorkomen dat deze post teveel als 'bezit' wordt gezien terwijl het niet echt duidelijk is of dat bezit wel toekomstige opbrengsten zal genereren. Intern ontwikkelde software en gekochte software worden afzonderlijk op de balans vermeld onder de immateriële activa, conform model 3.82 (Rbv 2004).

Intern ontwikkelde software

Definitie	Zelf ontwikkelde software zijn computerprogramma's waarvan (een deel van) de ontwikkelkosten niet middels licenties worden betaald, maar direct door het inhuren van externe partijen
Regelgeving & Toelichting	Zelf ontwikkelde software kan voor een groot deel uit licenties bestaan. Dat gedeelte dat niet uit licenties bestaat, maar middels een contract is uitgevoerd door derden, wordt geactiveerd als zelf ontwikkelde software. De licenties worden geactiveerd onder de activapost licenties
Waarderingsgrondslag	Historische aanschafwaarde
Waardebepaling	De Inspectie zal slechts de kosten zoals gemaakt door ingehuurde derden als immaterieel vast actief opnemen.

Activeringsdrempel	Voor de hoogte van het saldo immaterieel actief wordt een verplichte wettelijke reserve opgenomen onder het Eigen Vermogen op de balans Er wordt overwogen een drempel vanaf € 100.000, te hanteren, in afwijking van de algemeen geldende drempel van € 2.500,- De reden hiervoor is dat de Inspectie slechts activering in exceptionele situaties voorstaat, waarbij het materieel belang (ten opzichte van de totale balanswaarde) van voldoende omvang is en invloed heeft op de kostprijzen van de producten en diensten van de Inspectie. De definitieve activeringsdrempel wordt, na overleg met DAD en FMC, vastgesteld. Termijnen die betaald zijn vóór het moment van ingebruikname worden geactiveerd als activa in ontwikkeling onder de balanspost 'overige materiële activa'. Op de activa in ontwikkeling wordt niet afgeschreven (zie ook paragraaf 5.1.4.3.2)
Afschrijvingsmethode	Lineair, conform HAFIR en ten behoeve van eenvoud
Afschrijvingstermijn	3 jaar
Moment van afschrijven	Maandelijks achteraf, vanaf de eerste dag van de maand volgend op die waarin de ingebruikname ('going live') heeft plaatsgevonden.

Gekochte software (licenties)

Definitie	Het betreft hier alle automatiseringsprogramma's welke niet door de Inspectie zelf zijn ontwikkeld
Regelgeving & Toelichting	In de praktijk onderscheidt de gekochte software zich van de intern ontwikkelde software door de licentieovereenkomst. Hiervan zijn er twee soorten: <ol style="list-style-type: none"> 1. Licentieovereenkomsten met een eenmalige betaling; 2. Licentieovereenkomsten waarin jaarlijks een vast bedrag wordt betaald
Waarderingsgrondslag	Historische aanschafwaarde
Waardebepaling	De contractsom zoals op de licentieovereenkomst is bepaald
Activeringsdrempel	Vanaf € 2.500,- conform HAFA
Afschrijvingsmethode	Lineair, conform HAFIR en ten behoeve van eenvoud
Afschrijvingstermijn	3 jaar
Moment van afschrijven	Maandelijks achteraf, vanaf de eerste dag van de maand volgend op die waarin de gekochte software in gebruik wordt genomen

4.1.4 Materiële vaste activa

Materiële activa zijn roerende en onroerende zaken die bestemd zijn om de uitoefening van de werkzaamheden van de Inspectie duurzaam te dienen

(langer dan 1 jaar). Voor de bepaling van hetgeen tot de materiële vaste activa moet worden gerekend, dient niet de juridische, maar de economische eigendom doorslaggevend te zijn. Een nadere inventarisatie ter verkrijging van een compleet beeld van de aanwezige materiële vaste activa bij de Inspectie zal in 2004 worden uitgevoerd (zie ook planning in hoofdstuk 2), waarbij onderscheid zal worden gemaakt tussen activa in eigendom en activa die geleased worden. Activa die niet het eigendom zijn van de Inspectie, maar operationeel worden geleased (bijv. copiërs en kunstobjecten) zullen conform wetgeving worden vermeld in de toelichting op de balans onder de post 'Niet uit de balans blijvende verplichtingen'.

Onder de materiële vaste activa zal de Inspectie op de balans de volgende posten apart vermelden, conform model 3.82 (Rbv 2004):

1. Grond en gebouwen;
2. Installaties en inventaris;
3. Overige materiële vaste activa

Grond en gebouwen

Onder de balanspost 'grond en gebouwen' rekent de Inspectie:

- a. terreinen en gebouwen in economisch eigendom;
- b. grootschalige verbouwingen in huurpanden, die omwille van een evenwichtige kostenspreiding worden geactiveerd en afgeschreven over meerdere jaren.

De onder a) en b) genoemde zaken zullen niet afzonderlijk op de balans worden vermeld, maar in de toelichting op de balanspost 'grond en gebouwen' worden gespecificeerd.

Grond en gebouwen

Grond en gebouwen zijn onroerende goederen. Deze kunnen in beginsel niet overgaan naar een BLD. Het juridisch eigendom van onroerende zaken van het Rijk berust op grond van artikel 27, tweede lid, Comptabiliteitswet bij het ministerie van Financiën (Dienst der Domeinen); het economisch eigendom berust - in geval van huisvesting - bij de Rijksgebouwendienst (VROM) voor de civiele huisvesting en bij het ministerie van Defensie voor de militaire huisvesting. De RGD zal als baten-lastendienst, gegeven haar taken op het gebied van de huisvesting van rijksdiensten, op haar balans onroerende materiële activa hebben staan. Bij de overige baten-lastendiensten zal dit niet vaak voorkomen; alleen in geval van bijvoorbeeld onroerende (productie- of zuiverings)installaties kan er sprake zijn van een balanspost onroerende materiële activa. Bij de Inspectie is hiervan geen sprake en is activering dus niet aan de orde⁶.

⁶ Zie ook HAFIR: Regeling Vermogensvoorschriften Agentschappen 2001

Verbouwingen

Definitie	Onder verbouwingen wordt verstaan alle wijzigingen die door derden, in opdracht van de Inspectie, worden aangebracht aan de interne en externe structuur van gebouwen welke door de Inspectie in gebruik zijn ⁷ .
Regelgeving & Toelichting	Verbouwingen hebben betrekking op wijzigingen in gebouwen die door de Inspectie worden gehuurd van de RGD. Hiervoor geldt dat alleen die verbouwingen welke direct voor rekening komen van de Inspectie – en dus niet indirect via (een verhoging van de) huurpenningen reeds worden doorberekend aan de Inspectie – kunnen worden geactiveerd.
Waarderingsgrondslag Waardebepaling	Historische aanschafprijs, conform HAFIR Het totaal door derden gefactureerde bedragen voor uitgevoerde verbouwingswerkzaamheden
Activeringsdrempel	Vanaf € 100.000,-. Kleinere verbouwingen zullen als materiële lasten worden verwerkt in de staat van baten en lasten in het jaar waarin de uitgaven zijn gedaan.
Afschrijvingsmethode Afschrijvingstermijn	Lineair, conform HAFIR en ten behoeve van eenvoud De Inspectie kiest bewust voor een periode van 5 jaar, gelet op de mogelijke invloed op de huisvesting die uitgaat van de bestuurlijke en organisatorische ontwikkelingen die binnen de Inspectie de komende jaren hun beslag zullen krijgen.
Moment van afschrijven	Maandelijks achteraf, vanaf de eerste dag van de maand volgend op die waarin de ingebruikname heeft plaatsgevonden.

Installaties en inventaris

In model 3.82 (Rbv 2004) worden de installaties en inventaris onder één noemer op de balans geplaatst. De Inspectie mag hiervan afwijken (o.b.v. toelichting bij model 3.82), maar kiest ervoor om dit niet te doen, primair om zoveel mogelijk te blijven aansluiten bij het voorgeschreven model. Dit betekent niet dat installaties en inventaris ook onder dezelfde noemer in de administratie van de Inspectie worden vastgelegd. Integendeel, derhalve zijn deze twee zaken hieronder ook apart in detail beschreven.

Installaties

Definitie	Installaties betreffen alle voorzieningen aan gebouwen welke onlosmakelijk verbonden zijn met het gebruik van het gebouw
-----------	--

⁷ Wijzigingen aan de externe structuur die ook gezien kunnen worden als een zelfstandig gebouw, vallen niet onder verbouwingen, maar onder 'Grond en gebouwen'. Gelet op hetgeen hierover in de vorige paragraaf is vermeld, is dit echter niet van toepassing voor de INSPECTIE.

Regelgeving & Toelichting	Financiën heeft geen specifieke regelgeving voor deze post. Veel voorkomende installaties in gebouwen zijn: liften en apparatuur voor luchtverversing, verwarming en beveiliging. Activering geschiedt alleen indien en voorzover de Inspectie direct de uitgaven hiervoor heeft betaald en dus niet indirect via de huurpenningen van de RGD reeds worden doorberekend aan de Inspectie
Waarderingsgrondslag	Historische aanschafprijs, conform HAFIR
Waardebepaling	Per installatie het totaal aan facturen voor bestelde en ontvangen installaties. Indien het pand is gehuurd inclusief de daarin aanwezige installaties, dan worden deze installatie niet apart geactiveerd, maar zijn de gebruikskosten verdisconteerd in de huurpenningen
Activeringsdrempel	Vanaf € 2.500,-.
Afschrijvingsmethode	Lineair, conform HAFIR en ten behoeve van eenvoud
Afschrijvingstermijn	De Inspectie kiest bewust voor een periode van 5 jaar, gelet op de mogelijke invloed op de huisvesting die uitgaat van de bestuurlijke en organisatorische ontwikkelingen die binnen de Inspectie de komende jaren hun beslag zullen krijgen
Moment van afschrijven	Maandelijks achteraf, vanaf de eerste dag van de maand volgend op die waarin de ingebruikname heeft plaatsgevonden

Inventaris

Definitie	Inventaris betreft alle meubilair en soortgelijke inrichtingselementen van een gebouw
Regelgeving & Toelichting	Ten aanzien van het meubilair geldt dat de totale waarde van de afzonderlijke artikelen voor de Inspectie een aanzienlijke omvang vertegenwoordigt. Het ministerie van Verkeer en Waterstaat schrijft in de HAFA een collectieve registratie van meubilair voor. Uitgaande van de invoering van SAP, echter, zal de Inspectie alle inventaris afzonderlijk administreren en éénmalig vooraf bij de inrichting van SAP de relatie met het collectief aangeven. Hierdoor kan de Inspectie voldoen aan de HAFA zonder omslachtige (extracomptabele) procedures.
Waarderingsgrondslag	Historische aanschafprijs, conform HAFIR
Waardebepaling	Het totaal aan facturen voor bestelde en ontvangen meubilair
Activeringsdrempel	Vanaf € 2.500,- uitgaande van gebruik SAP
Afschrijvingsmethode	Lineair, conform HAFIR en ten behoeve van eenvoud
Afschrijvingstermijn	5 jaar, gelijk aan de minimale termijn uit de HAFIR. Gelet op de mogelijke invloed op de economische levensduur die uitgaat van de bestuurlijke en organisatorische

	ontwikkelingen die binnen de Inspectie de komende jaren hun beslag zullen krijgen, heeft de Inspectie bewust voor deze minimale termijn gekozen
Moment van afschrijven	Maandelijks achteraf, vanaf de eerste dag van de maand volgend op die waarin de ontvangst heeft plaatsgevonden (mogelijk op basis van individuele invoer in SAP)

Overige materiële activa

Onder de balanspost 'overige materiële activa' rekent de Inspectie:

- Geautomatiseerde hulpmiddelen (hardware);
- Activa in ontwikkeling;
- Overige materiële activa.

De onder a), b) en c) genoemde zaken zullen niet afzonderlijk op de balans worden vermeld, maar in de toelichting op de balanspost 'overige materiële activa' worden gespecificeerd.

Geautomatiseerde hulpmiddelen (hardware)

Definitie	Hardware betreft alle stoffelijke automatiseringsapparatuur welke langer dan 1 jaar worden ingezet voor de bedrijfsvoering van de Inspectie. Hieronder wordt verstaan: <ol style="list-style-type: none"> Kantoorautomatisering; Overige automatiseringsapparatuur; Als risicovol aangemerkte goederen
Regelgeving & Toelichting	Financiën heeft geen specifieke regelgeving voor hardware. De Inspectie onderkent dat bepaalde hardware onlosmakelijk verbonden is met de er in aanwezige software (men koopt het altijd als één pakket). Voorbeelden hiervan zijn routers en palmtops. In die gevallen wordt geen onderscheid gemaakt tussen hard- en software, maar wordt de gehele aanschaffing als hardware geactiveerd
Waarderingsgrondslag	Historische aanschafprijs, conform HAFIR
Waardebepaling	Facturen voor bestelde en ontvangen hardware
Activeringsdrempel	Vanaf €0,-. Voor geautomatiseerde hulpmiddelen geldt dat deze door het ministerie van Verkeer en Waterstaat in de HAFA worden aangeduid als begerenswaardige goederen, waarvoor een administratie moet worden gevoerd voor het operationele beheer.
Afschrijvingsmethode	Lineair, conform HAFIR en ten behoeve van eenvoud
Afschrijvingstermijn	5 jaar, gelijk aan de minimale termijn uit de HAFIR. Gelet op de mogelijke invloed op de economische levensduur die uitgaat van de bestuurlijke en organisatorische

ontwikkelingen die binnen de Inspectie de komende jaren hun beslag zullen krijgen, heeft de Inspectie bewust voor deze minimale termijn gekozen

Moment van afschrijven Maandelijks achteraf, vanaf de eerste dag van de maand volgend op die waarin de ontvangst heeft plaatsgevonden

Activa in ontwikkeling

Definitie Activa in ontwikkeling betreft het activeren van onderdelen van een activum, waarbij het activum als geheel nog niet gerealiseerd is op de balansdatum

Regelgeving & Toelichting Activa in ontwikkeling kan alleen betrekking hebben op de volgende te realiseren activa:
1. Intern ontwikkelde software;
2. Gebouwen (dit is echter niet van toepassing voor de Inspectie; zie ook paragraaf 5.1.4.1.1);
Het betreft enkel de op de balansdatum formeel opgeleverde onderdelen van de software.

Waarderingsgrondslag Historische aanschafprijs, conform HAFIR

Waardebepaling De van derden ontvangen facturen voor opgeleverde delen van de software

Activeringsdrempel Indien het contractbedrag voor de te software boven de activeringsdrempel ligt die hiervoor geldt (€ 100.000,- zie ook paragraaf 5.1.3.1), dan worden alle betaalde termijnen geactiveerd als activa in ontwikkeling, totdat de software als geheel is afgerond, waarna overboeking plaatsvindt naar de balanspost 'Intern ontwikkelde software'.

Afschrijvingsmethode Geen. Op de activa in ontwikkeling wordt niet afgeschreven

Afschrijvingstermijn n.v.t.

Moment van afschrijven n.v.t.

Overige materiële vaste activa

Definitie Het betreft hier alle activa welke wél voldoen aan de definitie van materiële vaste activa, maar welke niet in één van de overige categorieën zijn in te delen zoals, bijvoorbeeld, kunstobjecten indien en voorzover die in eigendom zijn van de Inspectie ⁸⁾

Regelgeving & Toelichting Geen nadere en/of bijzondere regelgeving van

⁸ In deze inventarisatie zal moeten worden meegenomen de vraag of zogenaamde 'museum voorwerpen', wijzend op de geschiedenis van de branche, ook geactiveerd moeten worden als 'overige materiële activa' en zo ja, wat de waarde hiervan is. Een voorbeeld vormen het oude anker, de telegraaf en het seinlicht zoals aanwezig in het Inspectiepand in Rotterdam.

Waarderingsgrondslag	toepassing
Waardebepaling	Historische aanschafprijs, conform HAFIR
Activeringsdrempel	Facturen voor bestelde en ontvangen activa Niet activeren. Deze worden door het ministerie van Verkeer en Waterstaat in de HAFA aangeduid als begerenswaardige goederen, waarvoor administratie moet worden gevoerd voor het operationele beheer. Overige activa vanaf €2.500,-, conform HAFA.
Afschrijvingsmethode	Niet afschrijven.
Afschrijvingstermijn	5 jaar, gelijk aan de minimale termijn uit de HAFIR. Gelet op de mogelijke invloed op de economische levensduur die uitgaat van de bestuurlijke en organisatorische ontwikkelingen die binnen de Inspectie de komende jaren hun beslag zullen krijgen, heeft de Inspectie bewust voor deze minimale termijn gekozen
Moment van afschrijven	Maandelijks achteraf, vanaf de eerste dag van de maand volgend op die waarin de ontvangst heeft plaatsgevonden

4.1.5 Vlottende activa

Vlottende activa betreffen alle bezittingen van de organisatie met een looptijd korter dan 1 jaar. De vlottende activa worden onderverdeeld in de volgende posten

1. Voorraden;
2. Debiteuren;
3. Nog te ontvangen / vooruitbetaalde bedragen (transitoria);
4. Onderhanden werk.

De eerste 3 zullen -indien van toepassing- als aparte posten op de balans worden opgenomen, conform model 3.82 (Rbv 2004). Het onderhanden werk kan volgens de toelichting op model 3.82 worden toegevoegd als balanspost, indien en voorzover het meer dan 25% van het totaal van de vlottende activa bedraagt of meer dan 10% van het balanstotaal. Zoals in paragraaf 5.1.2 reeds is aangegeven, zijn activeringsdrempels en afschrijvingen niet van toepassing voor vlottende activa. Deze zijn hieronder bij de beschrijving van de vlottende activa dus ook niet opgenomen.

Vorraden

Definitie	Vorraden zijn vlottende activa die in de normale bedrijfsuitoefening zijn bestemd voor directe verkoop of nodig zijn voor het maken van de producten en diensten (voorraad eindproducten, kantoor-, en magazijnvoorraad). In 2006 zal geïnventariseerd moeten worden of en zo ja welke voorraden de Inspectie kent. De verwachting is dat zal blijken dat de Inspectie geen
-----------	---

Regelgeving & Toelichting	<p>voorraden heeft noch in de (nabije) toekomst zal aanhouden. Indien de inventarisatie dit beeld bevestigt, zal de Inspectie derhalve geen voorraden administreren en zal deze post op de balans nihil zijn</p> <p>Binnen de Inspectie wordt de term voorraad wel veelvuldig gebruikt. De vraag is echter, betreft het hier ook voorraad in de zin van de balans? Voorbeelden zijn:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Een voorraadkast met kantoorartikelen voor een afdeling. Maar: de kast is inventaris en de kantoorartikelen zijn direct te nemen kosten;2. Een voorraad PC's om snel een defecte PC te kunnen vervangen zonder dat de medewerker stil komt te zitten. Maar: alle desbetreffende PC's zijn hardware.
Waarderingsgrondslag	<p>Het eerste voorbeeld is wel voorraad, maar betreft geen waarde van materieel belang voor de Inspectie. Het tweede voorbeeld is geen voorraad omdat de PC's gewoon in gebruik zijn door de Inspectie en als geautomatiseerde hulpmiddelen reeds zijn geactiveerd onder de balanspost 'overige materiële activa'.</p>
Waardebepaling	<p>Historische aanschafprijs (bij inkoop) of kostprijs van de vervaardiging (bij zelf geproduceerde voorraad), conform HAFIR</p> <p>Facturen voor bestelde voorraden (bij inkoop) of Het totaal van de directe en indirecte kosten die aan de voorraad kan worden toegerekend (dit is de kostprijs van de voorraad)</p>
Debiteuren	
Definitie	<p>De uitstaande vorderingen uit hoofde van de Inspectie productie worden debiteuren genoemd</p>
Regelgeving & Toelichting	<p>In de toelichting op de staat van baten en lasten worden de debiteuren verdeeld naar categorieën. Deze categorieën hebben betrekking op de verschillende risicoprofielen van de groepen debiteuren en dat zijn:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Debiteuren ministerie V&W2. Debiteuren overige Ministeries3. Debiteuren lagere overheden4. Debiteuren derden5. Debiteuren personeel
Waarderingsgrondslag	<p>Nominale waarde, conform HAFIR, onder aftrek van posten die vermoedelijk oninbaar zijn en waarvoor een voorziening wordt getroffen.</p> <p>Er kunnen situaties ontstaan waarbij de verwachting bestaat dat de uitstaande vorderingen niet geïnd kunnen</p>

worden. Uit oogpunt van voorzichtigheid wordt voor deze situaties ten laste van het resultaat een voorziening dubieuze debiteuren gevormd. Deze voorziening betreft een correctie op de waarde van de uitstaande vorderingen en wordt daarom rechtstreeks als aftrekpost op de actiefpost debiteuren in mindering gebracht. De hoogte van deze correctie wordt bepaald op basis van een ouderdomsanalyse van de uitstaande vorderingen. In aansluiting op art.18 Beschikking Kasbeheer dient de vordering definitief afgeboekt te worden, indien deze na vijf jaar nog onbetaald is gebleven. Afboeking geschiedt ten laste van de voorziening. Mocht een debiteur waarvoor een voorziening is getroffen toch (een deel van) zijn verplichtingen zijn nagekomen, dan valt (dat deel van) de voorziening vrij ten gunste van het resultaat. Deze vrijval wordt specifiek zichtbaar gemaakt in de staat van baten en lasten.

Om inzicht in de mate van risico en oninbaarheid te krijgen zijn bij de Inspectie momenteel geen of nauwelijks gegevens beschikbaar. Omdat dit noodzakelijk is voor het vaststellen van de percentages voor het afwaarderen van de debiteuren, dient een onderzoek naar de omvang en werkwijze in de huidige situatie te worden uitgevoerd. Dit onderzoek zal bestaan uit een eerste inventarisatie van de gegevens over omzet, voorlopig en definitief afgeboekte bedragen over de jaren 2002 en 2003, waarna begin 2006 ook gegevens over 2004 en 2005 beschikbaar zullen zijn voor het vaststellen van de definitieve percentages

Waardebepaling

De waardebepaling is mede afhankelijk van de genoemde debiteurencategorieën, omdat deze voor een groot deel bepalend zijn voor het risico en daarmee voor de mate van oninbaarheid.

1. Debiteuren ministerie V&W. Deze gehele categorie is te kwalificeren als risicoloos omdat deze berust op concrete afspraken binnen het ministerie en het risico van insolventie nihil is. De waardebepaling is voor deze categorie gelijk aan de waarderingsgrondslag (verzonden facturen);
2. Debiteuren overige ministeries. De waardebepaling voor deze categorie is gelijk aan de waarderingsgrondslag (verzonden facturen). Vanwege de wijze waarop de afspraken worden vastgelegd en omdat het risico van insolventie nihil is, is het risico in deze categorie als laag aan te

merken;

3. Debiteuren lagere overheden. In deze categorie is het risico als laag aan te merken, maar de afstand tot deze bestuurslaag is iets verder en daardoor kan sprake zijn van een mogelijk iets verhoogd risico. Voor de waardebeoordeling wordt uitgegaan van de verzonden facturen;

Voor deze eerste 3 categorieën debiteuren verwacht de Inspectie geen correctie wegens oninbaarheid, wegens geen tot een zeer laag risico.

4. Debiteuren derden. In deze categorie is sprake van een grote verscheidenheid aan relatievormen. Een nader detaillering is noodzakelijk om een uniforme werkwijze te kunnen hanteren. De volgende indeling is te maken:
 - a. Debiteuren werkzaamheden voor derden. De omvang van deze werkzaamheden is redelijk beperkt, het risico van oninbaarheid is aanwezig, maar beperkt in omvang en af te dekken door een standaard percentage voor oninbaarheid (voorziening) te hanteren. De waardebeoordeling is volgens de waarderingsgrondslag (verzonden facturen) onder aftrek van dit standaard percentage;
 - b. Debiteuren opgelegde sancties⁹. De omvang van deze post is sterk wisselend. Het risico van oninbaarheid is aanwezig, maar niet af te dekken middels een standaard percentage voor deze oninbaarheid. De afwenteling van het risico dient te worden vastgesteld, eventueel in overleg met het moederdepartement. De waardebeoordeling is volgens de waarderingsgrondslag (verzonden sanctie), waarbij per individueel geval bekeken zal worden of en zo ja hoeveel als oninbaar beschouwd moet worden.
5. Debiteuren personeel. Het betreft hier alle permanente (doorlopende) vorderingen op het personeel uit hoofde van diverse reguliere regelingen. Deze post wordt onderscheiden, omdat er te allen tijde inzicht moet zijn in alle vorderingen, dus ook die op het personeel. Het is hier irrelevant of deze vorderingen al dan niet via de maandelijkse

⁹ Door de Inspectie opgelegde bestuurlijke boetes aan de onder toezicht staanden wegens niet of onjuist naleven van regels / vergunningseisen.

salarissen worden geïnd. Voorbeelden zijn de verrekening van bijvoorbeeld opleidingskosten, kinderopvang en pc-privé. Nader onderzocht dient te worden in welke mate zich hier risico's met betrekking tot de oninbaarheid voordoen.

Nog te ontvangen / vooruitbetaalde bedragen

Definitie	<p>Onder deze post worden de bezittingen opgenomen die niet onder de overige activa gerangschikt kunnen worden. Kenmerk van deze actiefpost is dat het een kortlopend karakter heeft en binnen een jaar leidt tot een overboeking naar andere balansposten. Dergelijke activa worden dan ook wel overlopende activa of transitoria genoemd. Voorbeelden zijn:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Aan de afnemer geleverde producten/diensten die nog niet zijn gefactureerd door de Inspectie;2. Vordering op het moederdepartement uit hoofde van een toegezegde bijdrage voor de exploitatie of ter versterking van het Eigen Vermogen van de Inspectie;3. Verstrekte éénmalige reisvoorschotten voor dienstreizen aan het personeel;4. Voorschotten aan leveranciers van goederen/diensten die nog niet geleverd zijn aan de Inspectie
Regelgeving & Toelichting	<p>In principe worden geen voorschotten betaald aan leveranciers. De voorschotnota's voor de nutsvoorzieningen (gas, licht en water) en de telefoon zijn door hun regelmatige en periodieke karakter te beschouwen als reguliere uitgaven die als kosten worden genomen. Indien op enig moment wel voorschotten worden betaald, zal de Inspectie hiervoor aanvullende maatregelen in het kader van financieel beheer moeten nemen en zullen de per balansdatum voorgeschoten bedragen opgenomen moeten worden op de balans, zoals hierboven vermeld. Ieder voorgeschoten bedrag dient vervolgens in de toelichting verklaard te worden.</p>
Waarderingsgrondslag Waardebepaling	<p>Nominale waarde, conform HAFIR</p> <p>Nog te ontvangen bedragen: op basis van waarde nog te verzenden facturen.</p> <p>Vooruitbetaalde bedragen: op basis van betaalde bedragen eventueel gecorrigeerd met het deel wat al aan het vorige boekjaar is toegerekend</p>

Onderhanden werk

Definitie	Onderhanden werk omvat lopende opdrachten ten behoeve van afnemers die nog niet gerealiseerd zijn op de balansdatum. Deze nog niet gerealiseerde opdrachten kunnen desgewenst geactiveerd worden
Regelgeving & Toelichting	Begin 2006 zal mede op basis van de producten- en dienstencatalogus geïventariseerd worden in hoeverre deze post eenvoudig is vast te stellen, of het bestuurlijk relevant is voor de Inspectie en of het financieel belang dat hiermee is gemoeid de materialiteitsgrens overschrijdt. Op basis van deze resultaten zal in overleg met de HDFMC en de DAD worden vastgesteld of activering bij de Inspectie zal plaatsvinden
Waarderingsgrondslag	De vervaardigingsprijs ofwel de gerealiseerde kosten onder aftrek van de reeds gefactureerde bedragen.
Waardebepaling	<p>Op de balansdatum wordt de waarde van het onderhanden werk bepaald door het totaal van de directe kosten (zoals personeelskosten en grondstoffen) en een aan de opdrachten toe te rekenen deel van de indirecte kosten (zoals huisvesting) minus eventueel vooruitgefactureerde omzet.</p> <p>Activering van winstopslag en/of risico-opslag is uit hoofde van het voorzichtigheidsbeginsel niet toegestaan. Winsten worden pas genomen op het moment van realisatie van de opdracht.</p> <p>Verliezen daarentegen dienen reeds genomen te worden op het moment dat deze blijken door ten laste van het resultaat een voorziening te treffen. Deze voorziening betreft een correctie op de waarde van het onderhanden werk en wordt daarom als aftrekpost op het onderhanden werk in mindering gebracht.</p> <p>Indien de voorziening niet nodig of te hoog blijkt te zijn, dan valt (dat deel van) de voorziening vrij ten gunste van het resultaat. Dit moet dan in de staat van baten en lasten zichtbaar worden.</p>

4.1.6 Liquide middelen

Definitie	Baten-lastendiensten hebben een eigen rekening-courant bij de Rijksbegrotings Informatie Centrum (RIC). Daarbij kan een dienst ervoor kiezen om (tijdelijk) overtollige liquide middelen aan te houden op de rekening-courant zelf of in een deposito (gedurende de looptijd vast maar tegen hogere rente). Daarnaast kan een dienst in voorkomende gevallen een kas voor dagelijkse uitgaven aanhouden. Het totaal van rekening-courant, deposito en
-----------	---

Regelgeving & Toelichting	kas vormt het saldo liquide middelen De Inspectie is verplicht om bankrekening(en) uitsluitend aan te houden bij het ministerie van Financiën (RIC). Deze gebruikt hiervoor één of meerdere bankrekening bij Rabobank Nederland, die ressorteren onder één draairekening van de Inspectie, welke op zijn beurt weer valt onder de rekening van het Ministerie van Financiën. Alle kassen en kasvoorschotten dienen eveneens onder deze actiefpost te worden opgenomen
Waarderingsgrondslag	Nominale waarde conform HAFIR
Waardebepaling	Voor de rekening-courant, het deposito en de bank geldt het saldo op de respectievelijke afschriften. Voor de kas en kasvoorschotten worden het proces-verbaal van kasopname en de waarde van de door de kasvoorschothouder(s) getekende reçu's gebruikt.

4.2 Passiva

De passiva worden ten behoeve van de overzichtelijkheid per post beschreven langs de volgende structuur:

1. Definitie: wat wordt onder het passivum verstaan?;
2. Regelgeving & toelichting: welke handelwijze is voorgeschreven?;
3. Waarderingsgrondslag: welke basis wordt gehanteerd voor het bepalen van de waarde van het passivum?;
4. Waardebepaling: op welke wijze wordt de waarde van het passivum bepaald?

Alle passiva worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor de activering gelden geen drempels. Ook wordt op passiva niet afgeschreven.

4.2.1 Eigen vermogen

Het eigen vermogen van een BLD bestaat uit:

1. de exploitatiereserve;
2. de wettelijke of verplichte reserve en;
3. het onverdeelde saldo van baten en lasten van het afgelopen boekjaar.

Dit eigen vermogen, zijnde het saldo van alle bezittingen en schulden, heeft alleen een bufferfunctie in de zin dat hiermee incidentele negatieve exploitatieresultaten kunnen worden opgevangen. De financieringsfunctie van het eigen vermogen bij een BLD is komen te vervallen door de mogelijkheid om voor investeringen een beroep te doen op de leenfaciliteit van het ministerie van Financiën.

Het vervallen van de financieringsfunctie maakt dat het eigen vermogen exclusief verplichte reserves beperkt van omvang kan zijn. Het eigen vermogen exclusief verplichte reserves bedraagt maximaal 5% van de gemiddelde omzet

berekend over de drie afgelopen jaren¹⁰. Het eigen vermogen inclusief verplichte reserves is aan een minimumomvang van nul gebonden (mag dus niet negatief zijn). Indien uit de verantwoording blijkt dat sprake is van een negatief eigen vermogen, dient dit binnen een termijn van één jaar te zijn aangevuld. Hierover dient de Inspectie vóóraf afspraken te maken met het moederdepartement Verkeer en Waterstaat. Het is niet de bedoeling dat het moederdepartement automatisch tekorten aanvult, primair omdat hiervan geen doelmatigheidsprikkels uitgaan voor de Inspectie.

De exploitatie- en verplichte reserve alsmede het onverdeelde resultaat worden afzonderlijk op de balans opgenomen onder het Eigen Vermogen. In de toelichting op de balans dient een apart overzicht te worden opgenomen waarin inzicht wordt gegeven in de mutaties in het eigen vermogen in meerjarig perspectief.

Exploitatiereserve

Definitie

De exploitatiereserve heeft alleen een bufferfunctie om incidentele negatieve exploitatieresultaten te kunnen opvangen. Het exploitatiesaldo van het lopend boekjaar wordt via de exploitatiereserve aan het eigen vermogen toegevoegd. In de toelichting op de balans dient het verloop van het eigen vermogen te worden opgenomen. De maximumomvang van de exploitatiereserve dient vóóraf met het moederdepartement te worden overeengekomen. De som van exploitatiereserve en onverdeelde resultaat mag echter niet langer dan 1 jaar meer bedragen dan 5% van de gemiddelde omzet van de Inspectie over de laatste drie jaren (zie ook voetnoot 16)

Regelgeving & Toelichting

De exploitatiereserve wordt in de openingsbalans verwerkt als sluitpost na de waardering van alle overige balansposities en na het verwerken van de gevolgen van de regeling "leen- en depositofaciliteit". Daarnaast zal de Inspectie samen met het ministerie van Verkeer en Waterstaat inventariseren of en zo ja in welke omvang een exploitatiereserve bij de start als BLD al gerechtigd is. Uitgangspunt hierbij zijn de afspraken, tussen de Inspectie en het ministerie van Verkeer en Waterstaat, die in het kader van de aanstaande ontvlechting moeten worden gemaakt over de verdeling van de afdekking van de geïnventariseerde (en nog te kwantificeren) risico's

¹⁰ Bij de start kan een agentschap het eigen vermogen ook maximeren op 5% van de gemiddelde jaaromzet in de periode waarin de dienst bestond. Ook gangbaar is 5% van de gemiddelde begroting over de laatste 3 jaren voorafgaand aan de agentschapsstatus.

Waarderingsgrondslag Waardebepaling	Nominale waarde conform HAFIR Beginsaldo op basis van afspraken over risico afdekking. Jaarlijkse dotatie of onttrekking als resultante van de staat van baten en lasten: risico's die in enig jaar tot meer uitgaven leiden of meevallers die voor meer opbrengsten zorgen, zullen via het saldo baten en lasten in de hoogte van deze reserve tot uitdrukking komen, met in achtneming minimale (0) en maximale (5%) grenzen voor omvang eigen vermogen.
--	---

Wettelijke of verplichte reserve

Definitie	De verplichte reserve is een zogenaamde gebonden reserve behorende bij en van dezelfde omvang als de activering van de zelf ontwikkelde software
Regelgeving & Toelichting	Een wettelijke reserve dient aangehouden te worden bij activeren van het immaterieel actief 'Intern ontwikkelde software' op de balans. Zodra dit actief afgeschreven is, zal de verplichte reserve ook niet meer voorkomen op de balans. De tegenwaarde op de balans voor de overige immateriële vaste activa (licenties) zal dan de post 'Leningen bij het ministerie van Financiën' zijn
Waarderingsgrondslag	Historische aanschafprijs (per definitie gelijk aan die van de actiefpost 'Intern ontwikkelde software'), conform HAFIR
Waardebepaling	De wettelijke reserve dient dezelfde omvang te hebben als de balanswaardering van het immaterieel vast actief 'Intern ontwikkelde software'. Na vaststelling van de omvang van deze actiefpost zal de omvang van de wettelijke reserve per definitie op een gelijk bedrag worden vastgesteld

Onverdeeld resultaat

Definitie	Het onverdeeld resultaat is het onverdeelde saldo van de staat van baten en lasten van de Inspectie.
Regelgeving & Toelichting	In principe wordt het saldo van de staat van baten en lasten aan het jaareinde toegevoegd (winst) of onttrokken (verlies) aan de exploitatiereserve. Bij het opmaken van een tussentijdse balans komt dit saldo terecht op de post 'Onverdeeld resultaat'. Ook indien en voor zover door een toevoeging per jaareinde de exploitatiereserve boven het afgesproken maximum zou stijgen, resteert een onverdeeld saldo. Over de bestemming hiervan zal de Inspectie met het moederdepartement in overleg moeten treden
Waarderingsgrondslag	Nominale waarde, conform HAFIR

Waardebepaling Via de staat van baten en lasten

4.2.2 Leningen bij het ministerie van Financiën

Definitie Hier wordt de totale omvang van de uitstaande leningen bij het ministerie van Financiën opgenomen. Het gaat hierbij om rentedragende leningen met een looptijd langer dan een jaar

Regelgeving & Toelichting Een belangrijk uitgangspunt voor de financiering van de Inspectie is dat het saldo van de investeringen in vaste activa minus het langlopend deel van de voorzieningen wordt gefinancierd met een rentedragende lening bij het ministerie van Financiën. De looptijd van de lening wordt gekoppeld aan de levensduur van het te financieren activum.

In de openingsbalans worden geen andere langlopende schulden opgenomen anders dan een positief saldo van langlopende bezittingen en langlopende voorzieningen. Dit saldo wordt in de openingsbalans als sluitpost opgenomen onder de post 'leningen MvF'. Slechts bij de openingsbalans dient dit ter betaling van een vergoeding (ter grootte van het verschil tussen meegekregen bezittingen en schulden) aan het moederdepartement voor de overgenomen vermogensbestanddelen bij de ontvlechting. Uitgangspunt is dat de Inspectie bij de overgang naar BLD moet betalen voor het positieve saldo van activa en passiva wat het meekrijgt. Hiervoor verstrekt het ministerie van financiën, op basis van de 'Regeling Leen- en Depositofaciliteit baten-lastendiensten 2001' een rentedragende lening aan de Inspectie, aangezien de Inspectie bij de start als BLD geen of nauwelijks een eigen vermogen heeft. Daarnaast kan de Inspectie investeringen financieren door een lening af te sluiten bij het MvF.

In de toelichting op deze balanspost wordt een uitsplitsing gegeven van de initiële lening in verband met de overdracht van vermogensbestanddelen (openingsbalans) en de overige leningen voor de financiering van investeringen in vaste activa. Voor dit laatste dient een investeringslijst worden ingediend bij het Ministerie van Financiën. Daarnaast moet de oorspronkelijke hoofdsom, de schuldrest, het rentepercentage en de looptijd worden vermeld. De mate waarin en de wijze waarop door de Inspectie gebruik zal worden gemaakt van de leenfaciliteit wordt in 2005 en begin 2006 nog verder uitgewerkt en zal mede

	op basis van een meerjarige investeringsplanning uitmonden in een beleidsbrief in februari 2006 met een eerste aanvraag voor 2007 (zie tijdschema in hoofdstuk 2)
Waarderingsgrondslag	Nominale waarde conform HAFIR
Waardebepaling	Voor de openingsbalans wordt op basis van de nog te maken (financiële) afspraken met het moederdepartement over de ontvlechting en het nog op te stellen leningconvenant met het Ministerie van Financiën de omvang van deze post bepaald. In de balansen na de openingsbalans wordt opgenomen het totaal geleende bedrag minus de reeds afgeloste bedragen

4.2.3 Voorzieningen

Een voorziening kan slechts worden gevormd voor:

1. verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op balansdatum onzeker is, maar redelijkerwijs in te schatten (zoals een zich voorgedane schade waarvan de hoogte nog slechts een schatting is);
2. op balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten (zoals voor claims of geschillen) en;
3. kosten die in een volgend boekjaar zullen worden gemaakt mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het boekjaar of een voorafgaand boekjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal boekjaren (zoals voor reorganisaties).

Voorzieningen kunnen dus alleen worden gevormd als het risico op de balansdatum bekend is. Daarbij hebben de op de balans opgenomen voorzieningen betrekking op specifieke risico's die zijn verbonden aan bepaalde activa en passiva of aan de activiteiten van de dienst. Voor algemene (bedrijfs)risico's, zoals ziekteverzuim of uitval van technische installaties, mogen geen voorzieningen worden gevormd. Een en ander heeft als consequentie dat er geen standaardvoorzieningen zijn. Het is afhankelijk van de specifieke situatie van een BLD of voorzieningen wenselijk/noodzakelijk zijn. In dat kader is van belang dat voor baten-lastendiensten geldt dat zij afspraken moeten maken met het moederdepartement over de afdekking van risico's. Deze afspraken betreffen onder andere het vaststellen van een voorzieningenbeleid. De Inspectie zal dit doen als onderdeel van de risicoanalyse en de ontvlechting.

Het vormen en opbouwen van een voorziening geschiedt altijd via de staat van baten en lasten. Daar wordt als kostenpost een dotatie voorziening opgenomen. Een niet besteed deel van de voorziening vormt een vrijval van de voorziening. Deze vrijval wordt in de staat van baten en lasten verwerkt als buitengewone bate dan wel wordt ten gunste gebracht van de post waar oorspronkelijk de

dotatie was verantwoord. In de toelichting op de balans wordt de aard van het voorziene risico verwoord. Tevens wordt per voorziening het verloop van de voorziening over het jaar gegeven en vermeld voor welk bedrag de voorziening als langlopend (langer dan 1 jaar) kan worden aangemerkt.

4.2.4 Crediteuren

Definitie	Het betreft hier door de Inspectie verschuldigde bedragen aan derden ten behoeve van geleverde diensten of producten door deze derden. De post crediteuren betreft dus alleen de leveranciers van de Inspectie.
Regelgeving & Toelichting	Een crediteur ontstaat indien er een factuur is ingediend door de leverancier, maar deze nog niet is betaald door de Inspectie (het betreft hier de daadwerkelijke afboeking van de rekening-courant van Inspectie). De Inspectie registreert in haar administratie de binnengekomen facturen. Het totaal van binnengekomen facturen minus de afgeboekte bedragen op deze facturen is de omvang van de balanspost crediteuren, waarbij de Inspectie uiteraard voorafgaan aan de betaling vaststelt dat het product of de dienst is geleverd.
Waarderingsgrondslag	Nominale waarde (totaal openstaande factuurbedragen) conform HAFIR
Waardebepaling	Alle crediteuren worden vastgelegd in het financiële administratiesysteem. Deze zal dan ook de basis worden voor de bepaling van de post 'Crediteuren'.

4.2.5 Nog te betalen / vooruit ontvangen bedragen

Definitie	Deze post omvat verplichtingen (nog te betalen en vooruit ontvangen bedragen) die niet onder de overige passiva gerangschikt kunnen worden en betreffen veelal gebeurtenissen/transacties, waarvoor de kosten reeds genomen zijn, maar waarvoor de betaling (gedeeltelijk) nog moet plaatsvinden. Deze vertraging tussen kosten en uitgaven wordt, bijvoorbeeld, veroorzaakt door het ontbreken van een factuur van een leverancier of door een vooraf afgesproken betalingsritme. Kenmerk van deze passiefpost is dat het een kortlopend karakter heeft en binnen een jaar leidt tot een overboeking naar andere balansposten. Dergelijke passiva worden dan ook wel overlopende passiva of transitoria genoemd
Regelgeving & Toelichting	Onder deze post zal de Inspectie op de balans opnemen:

- a. Verplichtingen uit hoofde van niet opgenomen vakantiedagen, die afgekocht worden door de Inspectie¹¹;
- b. De verplichtingen uit hoofde van vakantiegeld, gewaardeerd tegen het bedrag van het per balansdatum opgebouwde recht op vakantiegeld;
- c. Belastingen: dit betreft de te betalen (loon)belastingen en sociale verzekeringen;
- d. Overige schulden, waaronder:
 - reeds ontvangen goederen waarvoor nog geen factuur is ontvangen, maar waarvan een waarde kan worden vastgesteld op basis van de verplichtingenadministratie;
 - servicekosten van gebouwen;
 - vooruitontvangen bedragen voor het in behandeling nemen van aanvragen voor vergunningen;
 - de interim-regeling ziektekosten

Waarderingsgrondslag
Waardebepaling

Nominale waarde conform HAFIR
Vakantiedagen en –geld op basis van opgaven van de directie P&O van het moederdepartement.
Belastingen op basis van de financiële administratie.
Ontvangen goederen en servicekosten gebouwen op basis van de verplichtingenadministratie van de Inspectie.
Vooruitontvangen bedragen op basis van de financiële administratie (door derden betaalde bedragen, niet als debiteur).
De interim-regeling op basis van een opgave van de directie P&O van het moederdepartement

4.3 Toelichting op de balans

De balans met de toelichting daarbij geeft getrouw, duidelijk en stelselmatig de omvang en samenstelling van de diverse balansposten op het einde van het boekjaar weer. Eventuele posten die niet zijn vermeld in bovenstaande modelbalans, maar die van belang zijn voor een goed inzicht in de activa en passiva, worden op overeenkomstige wijze in de balans opgenomen. Indien binnen een balanspost een bepaalde categorie meer dan 25% van de desbetreffende post bedraagt of meer dan 10% van het balanstotaal, wordt aanbevolen deze als afzonderlijke post in de balans op te nemen. Daarnaast

¹¹ Dit kan in de beginfase van de agentschapsstatus nog voorkomen. De verwachting is, echter, dat deze binnen afzienbare termijn niet meer van toepassing zal zijn wegens het INSPECTIE beleid tegen 'stuwmeren'.

wordt melding gemaakt van bijzondere waardeverminderingen indien en voor zover de situatie daartoe noopt.

4.3.1 Toelichting activa

Immateriële vaste activa

In de toelichting worden waarderingsgrondslagen en afschrijvingsmethoden en -termijnen vermeld. Voor nieuw te activeren immateriële activa wordt aangegeven waarom tot activering is overgegaan en wordt de relatie aangegeven met de verplichte reserve. Per categorie activa (eventueel totaal van immateriële vaste activa) wordt een verloopoverzicht (aansluiting boekwaarde per 1 januari en per 31 december) opgenomen.

Materiële vaste activa

In de toelichting worden waarderingsgrondslagen en afschrijvingsmethoden en -termijnen vermeld. Per categorie activa (eventueel totaal van materiële vaste activa) wordt een verloopoverzicht (aansluiting boekwaarde per 1 januari en per 31 december) opgenomen.

Debiteuren

In voorkomende gevallen wordt de reden en het verloop van een voorziening voor mogelijke oninbaarheid (als min-post op de actief-zijde van de balans) toegelicht.

Onderhanden werk

In de toelichting worden de aard en de reden van onderhanden werk aangegeven alsmede de waarderingsgrondslag.

Nog te ontvangen/Vooruit betaalde bedragen

De aard en omvang van de nog te ontvangen en vooruitbetaalde posten wordt vermeld.

Liquide middelen

In de toelichting wordt een splitsing in rekening-courant en deposito bij Rijksbegrotings Informatie Centrum, kas en bank gegeven.

4.3.2 Toelichting passiva

Het eigen vermogen

In de toelichting wordt het verloop van de verschillende reserves weergegeven. De verplichte reserves worden in de toelichting gesplitst indien deze uit meerdere componenten bestaat. De bestemming van het saldo exploitatie lopend boekjaar (het resultaat) dient in de toelichting nader te worden uiteengezet.

Leningen van de Inspectie VenW bij het ministerie van Financiën

In de toelichting wordt een uitsplitsing gegeven van de initiële lening in verband met de overdracht van vermogensbestanddelen en de overige leningen voor de financiering van investeringen in vaste activa (oorspronkelijke hoofdsom, de schuldrest, het kortlopende gedeelte zoals opgenomen onder de kortlopende schulden, het rentepercentage en de resterende looptijd vermelden).

Voorzieningen

In de toelichting wordt vermeld welke voorzieningen zijn gevormd. Per voorziening wordt de aard van het voorziene risico verwoord. Tevens wordt per voorziening het verloop van de voorziening over het jaar gegeven en vermeld voor welk bedrag de voorziening als langlopend (langer dan 1 jaar) kan worden aangemerkt.

Crediteuren

In de toelichting behoeven geen specifieke punten te worden opgenomen.

Nog te betalen/ vooruit ontvangen

De aard en omvang van de nog te betalen en vooruit ontvangen posten wordt vermeld.

Voor alle posten in de balans geldt dat opmerkelijke mutaties ten opzichte van de voorgaande balans nader worden toegelicht

4.3.3 Toelichting 'Niet uit de balans blijvende verplichtingen'

Voor een aantal categorieën van financiële verplichtingen moeten gegevens in de toelichting van de balans worden opgenomen. Het betreft een drietal categorieën van (voorwaardelijke) financiële verplichtingen, waarover – voorzover deze verplichtingen niet in de balans behoeven te worden opgenomen – gegevens moeten worden vermeld in de toelichting op de balans. Deze drie categorieën zijn:

1. Voorwaardelijke verplichtingen: deze zijn afhankelijk van het zich wel of niet voordoen van een of meer onzekere toekomstige gebeurtenissen. Voorbeelden zijn uitstaande garanties, toezeggingen (aan het personeel) indien een bepaalde gebeurtenis zich in de toekomst voordoet, etc;
2. Niet verwerkte verplichtingen: bestaande verplichtingen die voortkomen uit gebeurtenissen tot en met balansdatum, die echter niet worden verwerkt omdat het niet waarschijnlijk is dat de afwikkeling ervan leidt tot een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen of omdat het bedrag van de verplichting niet met voldoende betrouwbaarheid kan worden vastgesteld. Een voorbeeld is een claim waarvan de grootte van het te betalen bedrag niet met voldoende betrouwbaarheid kan worden ingeschat;
3. Meerjarige financiële verplichtingen: deze vloeien bijvoorbeeld voort uit huur-, leasing- of licentieovereenkomsten. Voorbeelden zijn:
 - a. de huurcontracten met de RGD;

- b. de leasecontracten voor copiërs, auto's en telefoon(abonnementen);
 - c. de kunstobjecten die niet in eigendom zijn.
4. Andere niet in de balans opgenomen verplichtingen.

Vermelding in de toelichting geschiedt alleen als het (geschatte) totaalbedrag van de niet uit de balans blijkende verplichtingen groter is dan 5% van het totaal van de passiva volgens de balans en de resterende looptijd minimaal drie jaar na balansdatum bedraagt (waarbinnen geen opzegging mogelijk is).

Met de inventarisatie van de (im)materiële vaste activa in 2005 en 2006 zullen tevens alle niet uit de balans blijkende verplichtingen van de Inspectie in beeld worden gebracht (zie ook planning hoofdstuk 2).

5 Posten in de staat van baten en lasten

Met de Staat van baten en lasten, wordt zowel de begroting van baten en lasten als de verantwoording van baten en lasten bedoeld. De verantwoordingsstaat van baten en lasten van de Inspectie zal, conform model 3.80 (Rbv 2004), de volgende opzet hebben¹²:

BLD Inspectie Verkeer en Waterstaat			
Gespecificeerde verantwoordingsstaat			
Bedragen in EUR 1000			
	(1)	(2)	(3) = (2) - (1)
	Oorspronkelijk vastgestelde begroting	Realisatie periode t	in Verschil realisatie en oorspronkelijk vastgestelde begroting
Baten			
Opbrengst moederdepartement V&W
Opbrengst departementen overige
Opbrengst derden
Rentebaten
Buitengewone baten
Exploitatiebijdrage
Totaal baten
Lasten			
Apparaatskosten Inspectie VenW			
• Personele kosten
• Materiële kosten
Rentelasten
Afschrijvingskosten			
• immaterieel
• materieel
Dotaties voorzieningen
Buitengewone lasten
Totaal lasten
Saldo van baten en lasten

De baten en lasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben (matching-principe). Daarnaast geldt voor de baten het zogenaamde realisatiebeginsel, waarbij baten c.q. winsten worden genomen indien zij zijn verwezenlijkt.

¹² De meerjarenraming van de staat van baten en lasten ten behoeve van de ontwerpbegroting 2007 maakt gebruik van model 1.90 (Rbv 2004). Deze verschilt niet inhoudelijk van bovenstaand model maar geeft van de genoemde posten een meerjarenraming.

In de navolgende paragrafen zijn de volgens dit model de op te nemen posten kort beschreven.

5.1 Baten

Baten zijn inkomsten die aan een bepaalde periode kunnen worden toegerekend. Voor begrotingsdoeleinden zijn dit verwachte inkomsten die aan het komend jaar of de komende jaren (meerjarenbegroting) kunnen worden toegerekend. Voor verantwoordingsdoeleinden zijn dit de feitelijk gerealiseerde inkomsten over het afgelopen jaar.

5.1.1 Opbrengst moederdepartement

Alle activiteiten en de daarmee samenhangende producten en diensten dienen in principe via een tariefstelling in rekening te worden gebracht. Dit geldt dus niet alleen voor specifieke activiteiten die verricht worden voor het moederdepartement, maar ook voor het uitvoeren van algemene handhavingstaken (die zij 'afneemt' van de Inspectie).

Deze post 'Opbrengst moederdepartement' is alleen bedoeld voor baten als gevolg van het leveren van producten en diensten aan het ministerie van Verkeer en Waterstaat. De opbrengsten worden in de staat van baten en lasten op totaalniveau vermeld; een uitsplitsing naar productgroepen vindt niet plaats, maar kan in de toelichting verder worden uitgesplitst.

Een eventuele (incidentele) bijdrage van het moederdepartement voor de exploitatie of ter versteviging van het eigen vermogen wordt niet gerekend tot een opbrengst, maar als een bijzondere bate die geen relatie heeft met specifieke producten of diensten. Deze bijdrage wordt derhalve separaat verantwoord op de post 'Exploitatiebijdrage' (zie hiervoor paragraaf 6.1.6).

5.1.2 Opbrengst overige departementen

Alle producten en diensten die ten behoeve en voor rekening van overige departementen worden geleverd en ook aldaar in rekening worden gebracht, worden onder deze post weergegeven.

5.1.3 Opbrengst derden¹³

Met derden wordt bedoeld op afnemers buiten de rijksoverheid. Een algemeen uitgangspunt is dat aan afnemers van producten of diensten kostendekkende tarieven in rekening (moeten) worden gebracht. Dit houdt in dat alle kosten dienen te worden toegerekend aan de producten en de diensten. Alleen om beleidsmatige redenen kan van het uitgangspunt van kostendekkende tarieven worden afgeweken. Hierover dient echter vooraf overleg te worden gevoerd met de eigenaar van de BLD Inspectie VenW (in casu het moederdepartement

¹³ De drie opbrengstgroepen (6.1.1 t/m 6.1.3) vormen samen de omzet van de INSPECTIE

Verkeer en Waterstaat). Motivering voor een meer dan kostendekkend tarief kan zijn het garanderen van de continuïteit in de bedrijfsvoering (dekking risico's uit exploitatiereserve en voorzieningen). Terwijl specifieke afspraken in bepaalde gevallen een minder dan kostendekkend tarief kunnen rechtvaardigen.

5.1.4 Rentebaten

Voor de tegoeden die door de Inspectie worden aangehouden bij het Rijksbegrotings Informatie Centrum (RIC) van het ministerie van Financiën, ontvangt de BLD rente. De hoogte van de creditrente wordt meerdere malen per jaar door de minister van Financiën vastgesteld.

5.1.5 Buitengewone baten

De buitengewone baten vloeien, in tegenstelling tot de overige baten, niet voort uit de reguliere bedrijfsvoering van de Inspectie. Voorts worden incidentele baten van de Inspectie, die niet bij andere posten kunnen worden ondergebracht, hieronder opgenomen. Een buitengewone bate is, bijvoorbeeld, de verkoopopbrengst die is gerealiseerd bij de afstoting van (afgeschreven) vaste activa. Een ander voorbeeld is een betaling die alsnog is ontvangen van een debiteur, waarvoor in een vorige periode een voorziening voor mogelijke oninbaarheid was getroffen.

5.1.6 Exploitatiebijdrage

Een exploitatiebijdrage van het moederdepartement heeft normaal gesproken een incidenteel karakter. Zo kan het moederdepartement een bijdrage verstrekken als bijvoorbeeld de in rekening gebrachte tarieven om beleidsmatige redenen (nog) niet kostendekkend zijn. De noodzaak van een exploitatiebijdrage wordt meestal veroorzaakt door incidentele factoren. Indien er echter structurele factoren aan de tekorten ten grondslag liggen, zullen er ook structurele maatregelen genomen moeten worden, zoals tariefsaanpassingen of zelfs organisatorische wijzigingen.

De omschrijving van deze post wekt de veronderstelling dat deze in principe niet voorkomt op de begrotingsstaat van baten en lasten (model 1.90 Rbv 2004), maar slechts eventueel in de verantwoordingsstaat van baten en lasten (model 3.80 Rbv 2004). Immers, indien bij begroting al hogere lasten worden voorzien, kan daarmee rekening gehouden worden bij de tariefbepaling en zal de dekking liggen in de opbrengst van het moederdepartement (of overige departementen/derden). Het zal echter vaak zo zijn dat een dergelijke dekking pas in latere jaren voldoende in het tarief tot uitdrukking kan worden gebracht. Daarnaast is het goed voorstelbaar dat het moederdepartement jaarlijks exploitatiebijdragen verstrekt voor het laten uitvoeren van activiteiten die in principe onrendabel zijn of die niet als specifiek product of dienst kunnen worden omschreven. Door het verstrekken van de specifieke bijdrage kan de prijsstelling voor deze activiteiten acceptabel blijven. De bijdrage kan zelfs een dempende invloed hebben op de fluctuaties in kostprijzen van andere producten

en diensten, indien zonder deze bijdrage de kosten van de onrendabele activiteiten over deze andere producten en diensten zouden worden omgeslagen.

Indien door de Inspectie en het moederdepartement structurele exploitatiebijdrage(n) worden voorzien, zullen deze op de door Financiën voorgestelde wijze (HAFIR), zowel in de begrotingsstaat als in de verantwoordingsstaat worden opgenomen.

5.2 Lasten

Lasten zijn uitgaven die aan een bepaalde periode kunnen worden toegerekend. Voor begrotingsdoeleinden zijn dit verwachte uitgaven die aan het komend jaar of de komende jaren (meerjarenbegroting) kunnen worden toegerekend. Voor verantwoordingsdoeleinden zijn dit de feitelijk gerealiseerde uitgaven over het afgelopen jaar. Bij het verantwoorden van de lasten wordt het voorzichtigheidsprincipe gehanteerd waarbij mogelijke verliezen en risico's die hun oorsprong vinden vóór het einde van het boekjaar, in acht worden genomen.

5.2.1 Apparaatskosten

Binnen de apparaatskosten wordt een onderscheid gemaakt naar personele kosten en materiële kosten.

Personele kosten

Onder deze post worden alle kosten verantwoord die voor personeel worden gemaakt. Personele kosten betreffen derhalve niet alleen de periodieke kosten (lonen en salarissen) voor ambtelijk personeel (actief en niet-actief), maar ook de kosten van inhuur van uitzendkrachten, kosten voor opleiding en wervingskosten. Bovendien vallen onder de personele kosten de uitkeringen aan post-actieven (wachtgelden).

De Inspectie zal met het moederdepartement in het kader van de risicoanalyse en de afdekking hiervan overleg voeren of de kosten van de niet- en postactieven *bij de start* als BLD voor rekening van de Inspectie komen of voor rekening van de directie P&O van het moederdepartement blijven.

Materiële kosten

Hieronder worden de kosten verantwoord voor zaken die direct of indirect door de Inspectie worden verbruikt in de uitvoering van haar activiteiten. Het betreft aanschaffingen die niet worden geactiveerd en waarop dus niet wordt afgeschreven. Ook worden diensten verricht door derden onder deze post verantwoord alsmede de huisvestingskosten (bijv. huur, energie, beveiliging, catering, etc.).

5.2.2 Rentelasten

Baten-lastendiensten mogen niet in de private sector lenen. "Rood staan" bij de RIC mag alleen gedurende het jaar (tot 0,5 mln. euro). Rentelasten hebben daarom alleen betrekking op aflossings- en rentedragende leningen en op het tijdelijk "rood staan". De hoogte van de debetrente wordt meerdere malen per jaar door de minister van Financiën vastgesteld.

5.2.3 Afschrijvingskosten

In de begroting worden de afschrijvingskosten van immateriële en materiële activa afzonderlijk opgenomen.

5.2.4 Dotaties voorzieningen

Toevoegingen aan de voorzieningen die op de balans (mogen) worden opgevoerd zijn kosten in de staat van baten en lasten.

5.2.5 Buitengewone lasten

De buitengewone lasten vloeien, in tegenstelling tot de overige lasten, niet direct voort uit de bedrijfsuitoefening van de Inspectie. Voorts worden lasten die voortvloeien uit handelingen en gebeurtenissen die in principe van incidentele aard zijn hieronder opgenomen. Een buitengewone last is, bijvoorbeeld, de schade die ontstaat als gevolg van een optredende calamiteit.

5.3 Saldo van baten en lasten / resultaatbestemming

Het saldo van baten en lasten is het verschil tussen de baten en de lasten. Het saldo van baten en lasten over een bepaald jaar wordt bij een:

- positief saldo, na instemming van de eigenaar, toegevoegd aan de exploitatiereserve (het eigen vermogen) van de Inspectie, tot aan het vooraf overeengekomen maximum hiervan (5% van de gemiddelde jaaromzet over de afgelopen drie jaren). Bij overschrijding van dit maximum zal in principe een storting aan het moederdepartement plaats moeten vinden (zie ook de vermogensontwikkeling);
- negatief saldo onttrokken aan de exploitatiereserve van de Inspectie. Indien het eigen vermogen hierdoor negatief wordt, zal een eenmalige storting door het moederdepartement aan de orde *kunnen* zijn; een en ander is mede afhankelijk van de afspraken die de Inspectie en het moederdepartement hierover zullen maken in het kader van de risicoanalyse en de ontvlechting. Het is niet de bedoeling dat het moederdepartement automatisch tekorten aanvult, omdat hierdoor een belangrijke doelmatigheidsprikkel voor de Inspectie wegvalt.

5.4 Toelichting staat van baten en lasten

Opmerkelijke verschillen tussen de oorspronkelijk vastgestelde begroting en de realisatie dienen te worden toegelicht. In de MvT bij de CW 2001 is over deze opmerkelijke verschillen het volgende opgemerkt:

“Opmerkelijke verschillen in raming en realisatie worden toegelicht. Bedacht moet hierbij worden dat opmerkelijk per beleidsartikel kan verschillen. Bij de interpretatie van de term opmerkelijke verschillen is zowel een kwantitatieve als een kwalitatieve, meer beleidsmatige, invalshoek relevant. Er is vanaf gezien criteria te formuleren voor wat als opmerkelijk verschil moet worden aangemerkt. Een kwantitatief criterium is altijd arbitrair. Voor de kwalitatieve, meer beleidsmatige, invalshoek is het niet doenlijk om een algemene en concrete lijn te formuleren. Het strikt inkaderen van de term opmerkelijke verschillen zou ten koste kunnen gaan van de informatiewaarde van het jaarverslag. Vandaar dat ervoor gekozen is om de term opmerkelijke verschillen niet te preciseren. De daadwerkelijk gehanteerde uitgangspunten zullen wel herkenbaar in het jaarverslag tot uitdrukking moeten worden gebracht.”

Toelichting opbrengsten

De omzet (opbrengsten) kunnen worden onderverdeeld naar product- en dienstengroepen, overeenkomstig de indeling in de producten- en dienstencatalogus. Tevens wordt ten aanzien van de derden aangegeven uit welke categorieën afnemers (domeinen) deze omzet wordt verkregen.

Toelichting rentebaten

In de toelichting worden de relevante rentepercentages vermeld.

Toelichting buitengewone baten

In de toelichting wordt een gespecificeerd overzicht gegeven van de posten waaruit de buitengewone baten zijn opgebouwd.

Toelichting exploitatiebijdrage

In de toelichting wordt uiteengezet waarom de exploitatiebijdrage wordt gegeven en of hieraan incidentele of structurele factoren ten grondslag liggen. Indien structurele factoren ten grondslag liggen wordt aangegeven welke maatregelen worden getroffen om de exploitatiebijdrage in toekomstige jaren op te heffen dan wel te reduceren.

Toelichting apparaatskosten

Ten aanzien van de personele kosten worden in de toelichting het aantal fte's ambtelijk personeel en de gemiddelde prijs per fte ambtelijk personeel opgenomen. Daarnaast is het wenselijk dat het aantal fte's inhuur en de gemiddelde prijs per fte inhuur worden opgenomen. Een en ander aangevuld met informatie ten behoeve van de sturing door het moederdepartement (deze stuurinformatie dient vooraf bekend te zijn gemaakt aan de Inspectie). Tevens

dient een tabel te worden opgenomen met de splitsing naar vaste en variabele kosten.

Ten aanzien van de materiële kosten wordt in de toelichting een onderverdeling gemaakt in specifieke uitgavencategorieën. Bovendien wordt vermeld op welke wijze is voorzien in de huisvesting. In geval van huur wordt dit toegelicht onder de post materiële kosten. In geval van economisch eigendom onder de post afschrijvingen. Een en ander aangevuld met informatie ten behoeve van de sturing door het moederdepartement (deze stuurinformatie dient vooraf bekend te zijn gemaakt aan de Inspectie). Tevens dient een tabel te worden opgenomen met de splitsing naar vaste en variabele kosten.

Toelichting rentelasten

In de toelichting wordt aangegeven of de rentelasten voortvloeien uit rente- en aflossingsdragend vermogen of uit tijdelijk "rood staan". Bovendien wordt in de toelichting het rentepercentage vermeld.

Toelichting afschrijvingskosten

In de toelichting wordt per groep van activa aangegeven welke afschrijvingsmethode en -termijn wordt gehanteerd. De afschrijvingskosten worden uitgesplitst naar de te onderscheiden (im)materiële activa. Indien sprake is van vervroegde afschrijving dient dit te worden aangegeven en toegelicht.

Toelichting dotaties voorzieningen

In de toelichting worden de lasten per soort voorziening uitgesplitst. De aard van het verwachte risico wordt bij de balanspost vermeld.

Toelichting buitengewone lasten

In de toelichting wordt een gespecificeerd overzicht gegeven van de posten waaruit de buitengewone lasten zijn opgebouwd.

6 Posten in het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht geeft tezamen met de balans, de staat van baten en lasten en de investerings- en financieringsplanning (zie hoofdstuk 7) inzicht in de ontwikkeling van de vermogenspositie van de Inspectie. Derhalve is het kasstroomoverzicht onderdeel van dit onderhavige plan van aanpak openingsbalans. Door het kasstroomoverzicht wordt de relatie zichtbaar gemaakt tussen het perioderesultaat (saldo van baten en lasten) en de kasstromen (ontvangsten en uitgaven) die in die periode daaraan ten grondslag hebben gelegen. Inzicht in deze relatie is nodig, omdat de kas (nog steeds) als centrale sturingsgrootte voor de overheidsfinanciën wordt gebruikt. Dit heeft betrekking op, bijvoorbeeld, het autoriseren door de Tweede Kamer van de uitgaven en ontvangsten (in het geval van baten-lastendiensten zijn dit de kapitaaluitgaven en kapitaalontvangsten).

Het kasstroomoverzicht van de Inspectie zal, conform model 3.81 (Rbv 2004) de volgende opzet hebben:

BLD Inspectie Verkeer en Waterstaat			
Kasstroomoverzicht voor het jaar			
Bedragen in EUR 1000			
	(1)	(2)	(3) = (2) - (1)
	Oorspronkelijk vastgestelde begroting	Realisatie in periode t	Vershil realisatie en oorspronkelijk vastgestelde begroting
Rekening courant RIC 1 januari (incl deposito)
<i>Totaal operationele kasstroom</i>
-/- Totaal investeringen
+/- Totaal boekwaarde desinvesteringen
<i>Totaal investeringskasstroom</i>
-/- Eenmalige uitkering aan moederdepartement
+/- Eenmalige storting door moederdepartement
-/- Aflossingen op leningen
+/- Beroep op leenfaciliteit
<i>Totaal financieringskasstroom</i>
Rekening courant RIC 31 december (incl. Deposito)

In het kasstroomoverzicht worden de totale kasstromen in een jaar onderscheiden naar soorten activiteiten die daaraan ten grondslag hebben gelegen:

- operationele activiteiten (operationele kasstroom: korte termijn);
- investeringsactiviteiten (investeringskasstroom: lange termijn) en;
- financieringsactiviteiten (financieringskasstroom: lange termijn).

Het kasstroomoverzicht vormt de toelichting op het totaal van kapitaaluitgaven en het totaal van kapitaalontvangsten. De kapitaaluitgaven zijn gedefinieerd als het totaal van de investeringen, de eenmalige uitkeringen aan het moederdepartement en de aflossingen op de leningen. De kapitaalontvangsten zijn gedefinieerd als het totaal van de desinvesteringen, de eenmalige uitkeringen door het moederdepartement en het beroep op de leenfaciliteiten.

Voor het opstellen van het kasstroomoverzicht zijn twee methoden voorhanden:

1. de directe methode: hierbij worden de posten vastgesteld op basis van de geldbewegingen in het jaar;
2. de indirecte methode: hierbij worden de posten afgeleid van de geldbewegingen in het gerapporteerde resultaat (jaarrekening) van het jaar.

Beide methoden leiden tot een zelfde kasstroomoverzicht; zowel inhoudelijk als financieel. Echter, de tweede methode heeft de voorkeur van de Inspectie vanwege de eenvoud hiervan. Immers, de berekeningen hiervoor zijn reeds gedaan en kunnen vrij snel worden afgeleid uit de jaarrekening.

Rekening-courant RIC 1 januari

Het saldo per 1 januari (t) is het beginpunt. De stand is identiek aan de stand welke is opgenomen in de balans.

Totaal operationele kasstroom

De operationele kasstroom heeft betrekking op de reguliere exploitatie van de baten-lastendienst, los van de financierings- en investeringsactiviteiten. De totale operationele kasstroom is samengesteld uit het *saldo* van de volgende vier posten:

1. Saldo van baten en lasten;
2. Afschrijvingen welke worden afgeleid uit de Staat van baten en lasten;
3. Mutaties in vlottende debetposten voorkomende op de balans, te weten:
 - Voorraden
 - Debiteuren
 - Nog te ontvangen / vooruitbetaalde bedragen
4. Mutaties in de kortlopende creditposten voorkomende op de balans, te weten:
 - Voorzeningen
 - Crediteuren
 - Nog te betalen / vooruitontvangen bedragen

Totaal investeringen

Het totaal van de investeringen is gelijk aan de aankopen in een jaar van immateriële en materiële vaste activa, waarvan de gebruiksduur langer is dan één jaar en rekeninghoudend met de activeringscriteria. Aangenomen wordt dat investeringen die worden gedaan, uiteindelijk leiden tot een uitgaande kasstroom van het Rijk naar derden. Een investering is een besteding van middelen en derhalve een afname van de Rekening courant (RIC).

De mutatie (tussen beginsaldo en eindsaldo) op de balans geeft geen inzicht in de investeringen omdat het een saldo is van investeringen, afschrijvingen en desinvesteringen en zal dus uit de activa-administratie moeten blijken.

Totaal boekwaarde desinvesteringen

De desinvesteringen zijn de activa waarover de Inspectie aan het eind van het boekjaar niet meer beschikt doordat deze activa buiten gebruik zijn gesteld en zijn verkocht. De boekwaarde van deze activa wordt hier opgenomen. De desinvestering is uitdrukkelijk niet de reguliere afschrijving. De verkopen lopen in het algemeen via de dienst Domeinen en leiden uiteindelijk tot een ingaande kasstroom van derden naar het Rijk. Een desinvestering is een herkomst van middelen en derhalve een toename van de Rekening courant (RIC). Ook deze post zal uit de activa-administratie moeten blijken.

Totaal investeringskasstroom

Het saldo van de investeringen en de desinvesteringen vormt het totaal van de investeringskasstroom. In het algemeen zal de totale investeringskasstroom negatief zijn, omdat de investeringen groter zijn dan de desinvesteringen.

Eénmalige uitkering aan moederdepartement

De eenmalige uitkering aan het moederdepartement heeft betrekking op een uitkering ten laste van het eigen vermogen (de exploitatiereserve) van de BLD Inspectie VenW. Ook een eventueel onverdeeld resultaat die in de vorm van een storting van de Inspectie aan het moederdepartement wordt overgemaakt is een eenmalige uitkering. De uitkeringen van de Inspectie aan het moederdepartement zijn mede afhankelijk van de maximering van de exploitatiereserve op 5% van de gemiddelde omzet over drie jaar en de afspraken over eventuele terugstorting van middelen bij het bereiken van dit maximum eigen vermogen. Een uitkering is een besteding van middelen en derhalve een afname van de Rekening courant (RIC).

Eénmalige storting door moederdepartement

De eenmalige storting door het moederdepartement betreft een directe storting in het eigen vermogen (de exploitatiereserve) van de Inspectie. Deze storting is mogelijk op grond van een niet toereikende omvang van het eigen vermogen. Daarbij kan een vastgesteld verlies een mogelijke rol spelen. De uitkeringen aan de Inspectie door het moederdepartement zijn mede afhankelijk van de maximering van de exploitatie reserve op 5% van de gemiddelde omzet over

drie jaar en de afspraken over eventuele bijstand door het moederdepartement in geval van zich voordoende risico's en/of tekorten. Een storting is een herkomst van middelen en derhalve een toename van de Rekening courant (RIC).

Aflossingen op leningen

Deze post hangt samen met het beroep op de leenfaciliteit. Voor de leningen houdt de Inspectie een aparte leenrekening aan bij het Rijksbegrotings Informatie Centrum. De aflossingen op de leningen worden opgesplitst naar de aflossingen op de initiële lening voor de financiering van de overdracht van vermogensbestanddelen en aflossingen op leningen voor de financiering van nieuwe investeringen. Een aflossing is een besteding van middelen en derhalve een afname van de Rekening courant (RIC).

Beroep op leenfaciliteit

De leningen die worden aangegaan met het ministerie van Financiën worden hier opgenomen. Het beroep op de leenfaciliteit wordt gesplitst naar de initiële lening voor de financiering van de overdracht van vermogensbestanddelen en de leningen voor de financiering van nieuwe investeringen. Een afgesloten lening is een herkomst van middelen en derhalve een toename van de Rekening courant (RIC).

Totaal financieringskasstroom

De totale financieringskasstroom bestaat uit het saldo van een eenmalige storting door het moederdepartement, de eenmalige uitkering door het moederdepartement, het beroep op de leenfaciliteit en de aflossingen op de leningen.

Rekening-courant RIC 31 december

Het bedrag dat hier opgenomen wordt is de optelling van:

- rekening-courant RIC 1 januari;
- totaal operationele kasstroom;
- totaal investeringskasstroom;
- totaal financieringskasstroom.

Deze som moet gelijk zijn aan het bedrag op de saldobestorting van de rekening courant per 31 december van het jaar t die het Rijksbegrotings Informatie Centrum eind januari t+1 aan de Inspectie stuurt.

7 Meerjarige investerings- en financieringsplanning

De meerjarige investerings- en financieringsplanning is het vierde financiële hoofdinstrument voor de sturing van de BLD Inspectie VenW. De meerjarige investerings- en financieringsplanning geeft aan welke investeringen de Inspectie voornemens is te plegen alsmede welke financiële middelen zij daarvoor per periode benodigd heeft. Een investering betreft het aankopen van vaste activa welke meerdere jaren worden gebruikt voor de productie in de organisatie, rekening houdend met de activeringscriteria. Daarnaast is het kenmerk van een investering dat deze een bepaald rendement genereert. Aangezien de Inspectie geen winstoogmerk heeft, vertaalt dit rendement zich in de continuïteit van het productieproces en de producten en diensten – en daarmee van de organisatie – en/of in een grotere doelmatigheid van de bedrijfsvoering.

De investeringsplanning van de Inspectie zal de volgende opzet hebben:

BLD Inspectie Verkeer en Waterstaat								
Investeringsplanning per 31 december								
Bedragen in EUR 1000								
	t-2	t-1	t	T+1	T+2	T+3	T+4	Totaal
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zelf ontwikkelde software ▪ Software (licenties) <p style="text-align: center;">Immateriële activa</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Grond en gebouwen ▪ Installaties en inventaris ▪ Overige materiële vaste activa <p>Materiële activa</p>								
Totaal investeringen								
Opgebouwd uit								
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Vervangingsinvesteringen ▪ Nieuwe investeringen 								
Totaal opbouw investeringen								

De ramingen voor de investeringsplanning zullen geschieden:

1. voor nieuwe investeringen: op basis van financieringsplan voor meerjarige investeringen leenbehoefte voor 2006 afleiden en opstellen leenaanvraag;
2. voor vervangingsinvesteringen: op basis van een analyse van de (economische) levensduurcycli en het daaruit resulterende patroon voor vervanging van de respectieve activa.

Om investeringen te financieren, moet de BLD Inspectie VenW geld lenen. Hiervoor zal zij in de regel niet kunnen aankloppen bij het moederdepartement. Het staat de Inspectie ook niet vrij om elders, bijvoorbeeld op de kapitaalmarkt of bij een bank, middelen aan te trekken. De Inspectie is voor de financiering van investeringen geheel aangewezen op het ministerie van Financiën. Een investering kan meerdere jaren beslaan waarin een financieringsstroom nodig is, bijvoorbeeld ingeval van een meerjarig project als de Invoering Digitale Tachograaf (IDT). Ten behoeve van een gezond beheer van de liquiditeit (kaspositie) is het daarom noodzakelijk om naast een investeringsplanning ook een meerjarige financieringsplanning te maken.

De financieringsplanning van de Inspectie zal de volgende opzet hebben:

BLD Inspectie Verkeer en Waterstaat								
Financieringsplanning per 31 december								
Bedragen in EUR 1000								
	t-2	t-1	t	T+1	T+2	T+3	T+4	Totaal
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zelf ontwikkelde software ▪ Software (licenties) <p style="text-align: center;">Immateriële activa</p> <p>Materiële activa</p>								
Totaal financieringen								
Waarvan te financieren uit eigen middelen								
Te financieren uit lening bij MvF								

De financieringsbehoefte wordt geraamd:

1. indien geen concrete prijzen (of het verloop hierin) van de investeringsgoederen bekend zijn: op basis van het prijspeil ten tijde van het opstellen van de planning, vermeerderd met een prijsindexatie;
2. Indien prijzen en/of het verloop hierin bekend zijn of betrouwbaar kunnen worden geschat: op basis hiervan.

8 Ondertekening van het plan van aanpak

Volgens voorwaarde 8 van de instellingsvoorwaarden voor baten-lastendiensten dient het plan van aanpak voor de openingsbalans te worden geaccordeerd door de directeuren HDFMC en DAD van het ministerie van Verkeer en Waterstaat en de Inspecteur-Generaal van de Inspectie VenW.

Door ondertekening geven zij hierbij aan zich te kunnen vinden in de beschreven opzet en inhoud van het onderhavige plan van aanpak.

Opgesteld d.d.	Voor akkoord d.d.	Voor akkoord d.d.
ir. J.F. de Leeuw	drs. A.H. van Luyn	H. Varenbrink RA
Inspecteur-generaal	Directeur	Directeur
Inspectie VenW	Hoofddirectie FMC	DAD

Datum
2 februari 2006

Paginnummer
53 van 52

Rapport
Plan van aanpak openingsbalans

Colofon

Uitgever Inspectie Verkeer en Waterstaat

Datum 2 februari

Contactpersoon drs. R.B. Derksen CMA CFM

Doorkiesnummer 070 4567034